

**Bruselj, 16. junij 2025
(OR. en)**

**10300/25
ADD 6**

**Medinstitucionalna zadeva:
2025/0162 (NLE)**

**AELE 53
CH 19
MI 400**

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	13. junij 2025
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2025) 309 annex
Zadeva:	PRILOGA k Predlogu sklepa Sveta o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih odnosov s Švicarsko konfederacijo

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2025) 309 - Annex 6.

Priloga: COM(2025) 309 annex

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 13.6.2025
COM(2025) 309 final

ANNEX 6

PRILOGA

k

Predlogu sklepa Sveta

**o sklenitvi širšega svežnja sporazumov za utrditev, poglobitev in razširitev dvostranskih
odnosov s Švicarsko konfederacijo**

SPORAZUM
MED EVROPSKO UNIJO
IN ŠVICARSKO KONFEDERACIJO
O ELEKTRIČNI ENERGIJI

EVROPSKA UNIJA (v nadaljnjem besedilu: Unija)

in

ŠVICARSKA KONFEDERACIJA (v nadaljnjem besedilu: Švica)

(v nadaljnjem besedilu skupaj: pogodbenici) STA SE –

OB UPOŠTEVANJU, da sta elektroenergetska sistema Unije in Švice tesno povezana ter da je Švica del skupine evropskih držav, ki so razvile čezmejno trgovanje z električno energijo v Evropi na podlagi sodelovanja med operaterji prenosnih sistemov, da bi izkoristile prednosti skupnih virov energije;

OB UGOTAVLJANJU, da je bil v Uniji v zadnjih dveh desetletjih vzpostavljen trden pravni okvir za organizacijo učinkovitega notranjega trga električne energije z mehanizmi trgovanja z električno energijo, kot je spajanje trgov po vsej Uniji, ki nadomešča prejšnji okvir sodelovanja;

OB PRIZNAVANJU, da neuporaba pravil Unije za trgovino z električno energijo in zanesljivost oskrbe v Švici ter posledična ne vključenost Švice v skupne sisteme trgovanja, platforme in usklajevalne organe, ki jih ureja pravo Unije, pomenita vse večje izzive za sodelovanje na področju električne energije med pogodbenicama in za njuno zanesljivost oskrbe, kar povzroča neučinkovitost trga, višje stroške transakcije, pravno negotovost in nezanesljivost pri izmenjavi električne energije, zaradi česar imajo odjemalci električne energije dodatne stroške;

OB POUDARJANJU, da je namen tega sporazuma ob upoštevanju obstoječe fizične tesne povezanosti švicarskega elektroenergetskega sistema z evropskim elektroenergetskim sistemom okrepiti medsebojno sodelovanje v sektorju električne energije, omogočiti sodelovanje Švice v vseh sistemih trgovanja, platformah in skupnih usklajevalnih organih, ki jih ureja pravo Unije, spodbujati čezmejno trgovanje z električno energijo, povečati gospodarsko učinkovitost in socialno blaginjo, okrepiti zanesljivost oskrbe, povečati stabilnost omrežja in olajšati prehod na energetske sistem z neto ničelnimi emisijami toplogrednih plinov v Evropi do leta 2050 v obojestransko korist Švice in Unije;

OB UPOŠTEVANJU, da je za sodelovanje Švice na notranjem trgu električne energije v Uniji potrebna vključitev Švice na način, ki zagotavlja enake pravice in obveznosti za pogodbenici. Za to so potrebna ustrezna pravila o enakih konkurenčnih pogojih, ki zagotavljajo odprto in pošteno konkurenco med pogodbenicama, vključno z ustreznimi pravili o konkurenci, okolju in proizvodnji energije iz obnovljivih virov;

OB UGOTAVLJANJU potrebe po tesnem sodelovanju med pogodbenicama in njunimi organi za pravilno razlago in uporabo pravil notranjega trga električne energije ter za večjo stabilnost regionalnega omrežja in zanesljivost oskrbe, zlasti v času energetske krize;

OB POUDARJANJU, da pogodbenici pri svojem sodelovanju v okviru tega sporazuma pripisujeta velik pomen zanesljivosti oskrbe z električno energijo in da je ključni namen tega sporazuma oblikovati zanesljiva pravila, ki bodo zagotavljala, da bosta obe pogodbenici tudi v času energetske krize še naprej izmenjevali električno energijo, in to na podlagi jasnih pravil, tako da se bosta lahko zanesli na medsebojne pretoke električne energije, s čimer se bodo zmanjšali stroški za odjemalce električne energije;

OB PRIZNAVANJU, da fizične dolgoročne rezervacije čezmejnih zmogljivosti omejujejo načelo dostopa tretjih strani, kot se izvaja v pravilih trga električne energije Unije, in da lahko obravnava zgodovinskih pogodb o fizičnih dolgoročnih rezervacijah z državami nečlanicami Unije sproži zapletena pravna vprašanja, bi moral ta sporazum zagotoviti pravno varnost glede postopne odprave takih rezervacij in ureditve, ki se bo uporabljala v prehodnem obdobju;

OB UPOŠTEVANJU koristi čezmejnega trgovanja z električno energijo in spodbujanja naložb za stroškovno učinkovito, čisto in zanesljivo oskrbo z električno energijo v Uniji in Švici;

OB PRIZNAVANJU, da je lahko javno lastništvo elektroenergetske infrastrukture legitimna politična izbira;

V ŽELJI, da bi okrepili in poglobili sodelovanje Švice in njenih podjetij na notranjem trgu Unije, na katerem Švica sodeluje na podlagi tega sporazuma;

OB PRIZNAVANJU, da so za pravilno delovanje in homogenost na področjih notranjega trga, na katerih sodeluje Švica, potrebni enaki konkurenčni pogoji med švicarskimi podjetji in podjetji Unije na podlagi materialnih in postopkovnih pravil, enakovrednih tistim, ki se uporabljajo na notranjem trgu v zvezi z državno pomočjo;

OB PONOVI POTRĐITVI avtonomije pogodbenic ter vloge in pristojnosti njunih institucij in, kar zadeva Švico, spoštovanja načel, ki izhajajo iz njenega ustavnega reda, vključno z neposredno demokracijo, delitvijo oblasti in federalizmom;

KER Unijo in Švico zavezujejo številni dvostranski sporazumi, ki zajemajo različna področja in določajo posebne pravice in obveznosti, ki so v nekaterih pogledih podobne tistim v Uniji;

OB OPOZARJANJU na to, da je namen teh dvostranskih sporazumov povečati konkurenčnost Evrope in vzpostaviti tesnejše gospodarske vezi med pogodbenicama, ki temeljijo na enakosti, vzajemnosti in splošnem ravnovesju njunih ugodnosti, pravic in obveznosti;

ODLOČENI, da okrepita in poglobita sodelovanje Švice na notranjem trgu Unije na podlagi istih pravil, kot se uporabljajo za notranji trg, hkrati pa ohranita svojo neodvisnost in neodvisnost svojih institucij ter, kar zadeva Švico, spoštujeta načela, ki izhajajo iz neposredne demokracije, federalizma in sektorske narave njenega sodelovanja na notranjem trgu;

OB PONOVNI POTRDITVI, da se pristojnost švicarskega zveznega vrhovnega sodišča in vseh drugih švicarskih sodišč ter sodišč držav članic in Sodišča Evropske unije za razlago Sporazuma v posameznih zadevah ohrani;

ZAVEDAJOČ SE zagotavljanja enotnosti na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, tako sedanjih kot tudi prihodnjih –

DOGOVORILI O NASLEDNJEM:

DEL I

SPLOŠNE DOLOČBE

ČLEN 1

Namen

1. Namen tega sporazuma je omogočiti sodelovanje Švice na notranjem trgu električne energije v Uniji z zagotavljanjem enotne uporabe pravil notranjega trga električne energije, kakor so po potrebi prilagojena, v skladu s pogoji, določenimi v tem sporazumu.
2. Zato je cilj tega sporazuma:
 - (a) vsem udeležencem na trgu zagotoviti enak dostop do trgov električne energije v Uniji in Švici, vključno z dostopom do skupnih sistemov trgovanja, platform in usklajevalnih organov;
 - (b) spodbujati čezmejno trgovanje z električno energijo v obojestransko korist Unije in Švice, tudi z boljšim dodeljevanjem in upravljanjem zmogljivosti prenosnega sistema, zlasti na interkonektorjih;
 - (c) zagotoviti stabilnost regionalnega elektroenergetskega omrežja in povezave švicarskega elektroenergetskega sistema s povezanim sistemom Unije;
 - (d) zagotoviti visoko stopnjo zanesljivosti oskrbe;

- (e) zagotoviti celovitost in preglednost veleprodajnega trga električne energije;
- (f) povečati in spodbujati delež električne energije, proizvedene iz obnovljivih virov energije, ter zagotoviti visoko raven varstva okolja v sektorju električne energije, da se olajša prehod na energetske sistem z neto ničelnimi emisijami toplogrednih plinov v Evropi do leta 2050;
- (g) okrepiti sodelovanje med pogodbenicama, njunimi regulativnimi organi in operaterji v sektorju električne energije.

ČLEN 2

Področje uporabe

1. Ta sporazum se uporablja za sektor električne energije, kar zadeva proizvodnjo, prenos in distribucijo električne energije ter trgovanje z njo in njeno dobavo.
2. Ta sporazum se uporablja tudi za zadeve, ki so neposredno povezane s sektorjem električne energije, kot je določeno v tem sporazumu.

ČLEN 3

Nediskriminacija

Pogodbenici se zavezujeta, da ne bosta sprejemali diskriminatornih ukrepov pri izvajanju tega sporazuma.

DEL II

PRAVILA O SODELOVANJU NA NOTRANJEM TRGU ELEKTRIČNE ENERGIJE

ČLEN 4

Pravila, ki urejajo sektor električne energije

Švica uporablja pravne akte za sektor električne energije iz Priloge I.

ČLEN 5

Švicarski operater prenosnega sistema

1. Brez poseganja v določbe o ločevanju operaterjev prenosnih sistemov (v nadaljnjem besedilu: OPS) v pravnih aktih iz Priloge I se nobena določba tega sporazuma ne razlaga tako, da švicarskim javnim organom, kot so kantoni in občine, preprečuje, da bi imeli neposredno ali posredno večino v operaterju švicarskega prenosnega sistema.
2. Nobena določba tega sporazuma družbam, dejavnim v sektorju električne energije, ne preprečuje, da bi imele neposredno ali posredno večino v švicarskem OPS v mejah določb o ločevanju operaterjev prenosnih sistemov iz pravnih aktov iz Priloge I.

ČLEN 6

Švicarski operaterji distribucijskih sistemov

Brez poseganja v določbe o ločevanju operaterjev distribucijskih sistemov v pravnih aktih iz Priloge I se nobena določba tega sporazuma ne razlaga tako, da švicarskim javnim organom, kot so kantoni ali občine, preprečuje, da bi:

- (a) imeli v celoti v lasti ali imeli neposredno ali posredno večino v švicarskih operaterjih distribucijskih sistemov;
- (b) svoje operaterje omrežij in subjekte za proizvodnjo ali oskrbo organizirali v skladu z javnim pravom.

ČLEN 7

Švicarska univerzalna storitev

1. Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga tako, da Švici preprečuje sprejetje ukrepov za varstvo potrošnikov, ki gospodinjstvom in podjetjem pod določenim pragom porabe zagotavljajo pravico do univerzalne storitve, vključno s storitvami zasilnega dobavitelja v skladu z določbami pravnih aktov iz Priloge I.
2. Ta sporazum se tudi ne razlaga tako, da preprečuje regulacijo cen za univerzalno storitev v skladu z določbami pravnih aktov iz Priloge I.

ČLEN 8

Prehodna ureditev za obstoječe dolgoročne rezervacije zmogljivosti na interkonektorjih na švicarskih mejah

1. Da se zagotovi skladnost z načelom nediskriminatornega dostopa do omrežja, se obstoječe dolgoročne rezervacije zmogljivosti za električno energijo na interkonektorjih med Švico in Francijo, opredeljene v pogodbah, sklenjenih pred 1. januarjem 2002, ki so navedene v oddelku B Priloge II, z začetkom veljavnosti tega sporazuma odpravijo. Imetnikom teh pogodb se dodeli finančno nadomestilo za prehodno obdobje, ki se konča sedem let po začetku veljavnosti tega sporazuma, vendar ne dlje kot do datuma izteka zadevne obstoječe pogodbe iz oddelka B Priloge II, če je ta prej odpovedana. Spremembe pogodb iz oddelka B Priloge II ne vplivajo na odpravo dolgoročnih rezervacij zmogljivosti ali na prehodno obdobje.
2. Oddelek A Priloge II določa načela finančnega nadomestila in naloge nacionalnih regulativnih organov, povezane z nadomestilom in njegovim financiranjem.
3. Ne glede na odstavek 1 se rezervacije zmogljivosti v zvezi s čezmejnimi hidroelektrarnami z manjšim obsegom rezervacije zmogljivosti, ki ne presega 65 MW, kot so navedene v oddelku C Priloge II, ohranijo v prehodnem obdobju, ki se konča 15 let po začetku veljavnosti tega sporazuma, vendar ne dlje kot do datuma izteka zadevne obstoječe koncesije, če je ta prej odpovedana, in se nato odpravijo.

ČLEN 9

Zanesljivost oskrbe in rezerve

1. Pogodbenici pri sodelovanju v okviru tega sporazuma pripisujeta velik pomen zanesljivosti oskrbe z električno energijo. Za zagotovitev delujočih trgov električne energije in pretokov električne energije tja, kjer je najbolj potrebna, ostanejo čezmejni interkonektorji v skladu s tem sporazumom odprti, tudi v času krize pri oskrbi z električno energijo. Izogibati se je treba ukrepom, ki ogrožajo zanesljivost oskrbe z električno energijo, zlasti v primeru kriz pri oskrbi z električno energijo, še posebej posegom, kot so neupravičene omejitve čezmejnih pretokov električne energije.
2. Švica lahko sprejme potrebne, sorazmerne in neizkrivljajoče ukrepe za zagotovitev zanesljivosti oskrbe z električno energijo, zlasti z vzpostavitvijo in vzdrževanjem rezerv električne energije, kolikor so združljive s tem sporazumom.
3. Švica lahko pri ocenjevanju nacionalne zadostnosti virov oblikuje predpostavke ob upoštevanju nacionalnih posebnosti ponudbe in odjema električne energije, vključno s posebnostmi, ki izhajajo iz dejstva, da Švica ni država članica Unije, ali iz elementov, ki so lahko še posebej pomembni za zanesljivost oskrbe v Švici, kot je zmanjšana razpoložljivost jedrske energije in plina za proizvodnjo električne energije v sosednjih državah, če se taka vprašanja obravnavajo sorazmerno in razumno.
4. Da se zagotovi učinkovitost pravil o državni podpori za zadostnost proizvodnje v skladu s tem sporazumom in upoštevajo nove možnosti za izmenjavo električne energije na podlagi zavezujočih pravil po začetku veljavnosti tega sporazuma, državna podpora za zadostne rezerve, dodeljena pred začetkom veljavnosti tega sporazuma, ki ni združljiva s tem sporazumom, ne sme trajati dlje kot šest let po začetku veljavnosti tega sporazuma.

ČLEN 10

Sodelovanje Švice v institucijah in drugih organih

1. Švica in ustrezni švicarski akterji sodelujejo v institucijah, odborih, regijah, shemah, na platformah, pri pobudah in v drugih podobnih organih, ki so pomembni na podlagi tega sporazuma.
2. Natančneje:
 - (a) švicarski nacionalni regulativni organ sodeluje v Agenciji za sodelovanje energetske regulatorjev (v nadaljnjem besedilu: ACER);
 - (b) švicarski OPS sodeluje v Evropski mreži operaterjev prenosnih sistemov za električno energijo (v nadaljnjem besedilu: ENTSO-E);
 - (c) švicarski operaterji distribucijskih sistemov sodelujejo v Evropskem telesu za operaterje distribucijskih sistemov (v nadaljnjem besedilu: telo EU ODS).
3. Podrobnosti o sodelovanju Švice so določene v prilogah.

ČLEN 11

Izkoriščanje energetskih virov in lastništvo proizvodnih obratov

1. Švica ohrani pravico, da v mejah ustreznega veljavnega prava na podlagi tega sporazuma določi pogoje za izkoriščanje svojih energetskih virov, vključno z uporabo vodne energije, pa tudi svojo izbiro med različnimi viri energije in splošno strukturo svoje oskrbe z energijo.
2. Nobena določba tega sporazuma javnim organom ne preprečuje javnega lastništva proizvodnih obratov, vključno s proizvodnjo električne energije v hidroelektrarnah, v mejah ustreznega veljavnega prava o električni energiji.

DEL III

DRŽAVNA POMOČ

ČLEN 12

Cilji določb o državni pomoči

1. Cilja tega dela sta zagotoviti enake konkurenčne pogoje za podjetja Unije in Švice na področjih notranjega trga, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma, ter zagotoviti pravilno delovanje notranjega trga z določitvijo materialnih in postopkovnih pravil o državni pomoči.

2. Ta del in njegove priloge ne spreminjajo niti področja uporabe niti ciljev tega sporazuma.

ČLEN 13

Državna pomoč

1. Če ta sporazum ne določa drugače, je vsaka pomoč, ki jo dodeli Švica ali država članica Unije ali je dodeljena v kakršni koli obliki iz državnih sredstev, ki izkrivlja ali grozi, da bo izkrivljala konkurenco s priznavanjem ugodnosti nekaterim podjetjem ali proizvodnji določenega blaga, nezdržljiva s pravilnim delovanjem notranjega trga, če vpliva na trgovino med pogodbenicama v okviru področja uporabe tega sporazuma.
2. Kot združljivo s pravilnim delovanjem notranjega trga se šteje:
 - (a) pomoč socialne narave, ki se dodeli posameznim porabnikom, če je takšna pomoč dodeljena brez razlikovanja glede na poreklo zadevnih proizvodov;
 - (b) pomoč za odpravo škode, ki jo povzročijo naravne nesreče ali izredne razmere;
 - (c) ukrepe iz oddelka A Priloge III.
3. Kot združljivo s pravilnim delovanjem notranjega trga se lahko šteje:
 - (a) pomoč za spodbujanje gospodarskega razvoja območij, kjer je življenjski standard nenormalno nizek ali vlada velika podzaposlenost;

- (b) pomoč za spodbujanje izvajanja pomembnega projekta, ki je v skupnem evropskem interesu ali v skupnem interesu pogodbenic, ali za odpravo hude motnje v gospodarstvu države članice Unije ali Švice;
- (c) pomoč za spodbujanje razvoja nekaterih gospodarskih dejavnosti ali nekaterih gospodarskih območij, kjer takšna pomoč nima negativnega učinka na pogoje trgovanja v takem obsegu, da je v nasprotju z interesom pogodbenic;
- (d) pomoč za pospeševanje kulture in ohranjanja kulturne dediščine, kadar takšna pomoč ne vpliva na pogoje trgovanja in konkurenco v takem obsegu, da je v nasprotju z interesom pogodbenic;
- (e) kategorije pomoči iz oddelka B Priloge III.

4. Pomoč, dodeljena v skladu z oddelkom C Priloge III, se šteje za združljivo s pravilnim delovanjem notranjega trga in je izvzeta iz obvezne priglasitve v skladu s členom 14.

5. Pomoč, dodeljena podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena, oziroma podjetja, ki imajo značaj dohodkovnega monopola, ravnajo po pravilih iz tega sporazuma, če uporaba takšnih pravil pravno ali dejansko ne ovira izvajanja posebnih nalog teh podjetij. Na razvoj trgovine se ne sme vplivati v tolikšni meri, da bi bilo to v nasprotju z interesom pogodbenic.

6. Ta del se ne uporablja za pomoč, kadar znesek, dodeljen enotnemu podjetju za dejavnosti, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma, pomeni pomoč *de minimis*, kot je določena v oddelku D Priloge III.

7. Skupni odbor, ustanovljen s členom 25 tega sporazuma (v nadaljnjem besedilu: Skupni odbor) se lahko odloči za posodobitev oddelkov A in B Priloge III z določitvijo ukrepov, ki so združljivi s pravilnim delovanjem notranjega trga, ali kategorij pomoči, ki se lahko štejejo za združljive s pravilnim delovanjem notranjega trga.

ČLEN 14

Nadzor

1. Za namene člena 12 Unija v skladu z delitvijo pristojnosti med Unijo in njenimi državami članicami ter Švica v skladu s svojo ustavno ureditvijo pristojnosti nadzorujeta uporabo pravil o državni pomoči na svojem ozemlju v skladu s tem delom.

2. Za namene izvajanja tega dela Unija vzdržuje sistem nadzora državne pomoči v skladu s členi 93, 106, 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), kakor je bila dopolnjena s pravnimi akti Unije na področju državne pomoči in pravnimi akti Unije v zvezi z državno pomočjo v sektorju električne energije iz točke 1 oddelka A Priloge IV.

3. Za namene izvajanja tega dela Švica v petih letih po začetku veljavnosti tega dela vzpostavi in vzdržuje sistem nadzora državne pomoči, ki vedno zagotavlja raven nadzora in izvrševanja, enakovredno tisti, ki se uporablja v Uniji, kot je določeno v odstavku 2, ki vključuje tudi:

(a) neodvisni nadzorni organ in

- (b) postopke, ki zagotavljajo, da nadzorni organ pregleda združljivost pomoči s pravilnim delovanjem notranjega trga, vključno s:
- (i) predhodnim obvestilom nadzornemu organu o načrtovani pomoči;
 - (ii) presojo priglašene pomoči, ki jo opravi nadzorni organ, in njegovo pristojnostjo za pregled nepriglašene pomoči;
 - (iii) izpodbijanjem pomoči, za katero nadzorni organ meni, da ni združljiva s pravilnim delovanjem notranjega trga, pred pristojnim pravosodnim organom z odločilnim učinkom od trenutka, ko je akt mogoče izpodbijati, in
 - (iv) vračilom, vključno z obrestmi, dodeljene pomoči, za katero je bilo ugotovljeno, da ni združljiva s pravilnim delovanjem notranjega trga.
4. V skladu s švicarsko ustavno ureditvijo pristojnosti se odstavek 3, točke (b), (iii) in (iv), ne uporablja za akte švicarske zvezne skupščine ali Švicarskega zveznega sveta.
5. Če švicarski nadzorni organ ne more izpodbijati pomoči švicarske zvezne skupščine ali Švicarskega zveznega sveta pred pravosodnim organom zaradi omejitev pristojnosti v skladu s švicarskim ustavnim redom, v vseh posebnih primerih izpodbija uporabo te pomoči s strani drugih organov. Če pravosodni organ ugotovi, da ta pomoč ni združljiva s pravilnim delovanjem notranjega trga, pristojni švicarski pravosodni in upravni organi to ugotovitev upoštevajo pri presoji, ali naj se ta pomoč uporabi v zadevi, ki jo obravnavajo.

ČLEN 15

Obstoječa pomoč

1. Člen 14(3), točka (b), se ne uporablja za obstoječo pomoč, vključno s shemami pomoči in individualno pomočjo.
2. Za namene tega sporazuma obstoječa pomoč vključuje pomoč, dodeljeno pred začetkom veljavnosti tega sporazuma in v petih letih po tem.
3. Nadzorni organ dobi v 12 mesecih od datuma vzpostavitve nadzornega sistema v skladu s členom 14(3) pregled nad obstoječimi shemami pomoči, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma in ki še vedno veljajo, in opravi presojo *prima facie* teh shem na podlagi meril iz člena 13.
4. Nadzorni organ redno pregleduje vse obstoječe sheme pomoči v Švici glede na njihovo združljivost s pravilnim delovanjem notranjega trga v skladu z odstavki 5, 6 in 7.
5. Če nadzorni organ meni, da obstoječa shema pomoči ni ali ni več združljiva s pravilnim delovanjem notranjega trga, obvesti pristojne organe o obveznosti zagotavljanja skladnosti s tem delom. Če se takšna shema pomoči spremeni ali ukine, pristojni organi o tem obvestijo nadzorni organ.
6. Če nadzorni organ meni, da so ukrepi, ki so jih sprejeli pristojni organi, primerni za zagotovitev združljivosti sheme pomoči s pravilnim delovanjem notranjega trga, te ukrepe objavi.

7. Ne glede na odstavek 1 tega člena če nadzorni organ meni, da shema pomoči ostaja nezdržljiva s pravilnim delovanjem notranjega trga, nadzorni organ objavi svojo presojo in izpodbija uporabo navedene sheme pomoči v vseh posebnih primerih v skladu s členom 14(3), točka (b)(iii), in členom 14(5).
8. Če se obstoječa shema pomoči spremeni tako, da vpliva na združljivost pomoči s pravilnim delovanjem notranjega trga, se za namene tega dela pomoč šteje za novo pomoč in zato zanjo velja točka (b) člena 14(3).

ČLEN 16

Preglednost

1. Pogodbenici zagotovita preglednost v zvezi s pomočjo, dodeljeno na njunem ozemlju. Za Unijo preglednost temelji na materialnih in postopkovnih pravilih, ki se v Uniji uporabljajo za državno pomoč v okviru področja uporabe tega sporazuma. Za Švico preglednost temelji na materialnih in postopkovnih pravilih, enakovrednih tistim, ki se uporabljajo v Uniji za državno pomoč v okviru področja uporabe tega sporazuma.
2. Vsaka pogodbenica za svoje ozemlje, razen če je v tem delu določeno drugače, zagotovi objavo:
- (a) dodeljene pomoči;
 - (b) mnenj ali odločitev svojih nadzornih organov;

- (c) odločb svojih pristojnih pravosodnih organov o združljivosti pomoči s pravilnim delovanjem notranjega trga ter
- (d) smernic in sporočil, ki jih uporabljajo njeni nadzorni organi.

ČLEN 17

Pogoji sodelovanja

1. Pogodbenici sodelujeta in si izmenjujeta informacije o državni pomoči v skladu s svojimi zakoni in razpoložljivimi sredstvi.
2. Za namene enotnega izvajanja, uporabe in razlage materialnih pravil o državni pomoči in njihovega usklajenega razvoja:
 - (a) pogodbenici sodelujeta in se posvetujeta glede ustreznih smernic in sporočil iz oddelka B Priloge IV ter
 - (b) nadzorni organi pogodbenic sklenejo dogovore o redni izmenjavi informacij, vključno s posledicami za uporabo pravil o obstoječi pomoči.

ČLEN 18

Posvetovanja

1. Na zahtevo ene od pogodbenic se pogodbenici v okviru Skupnega odbora posvetujeta o zadevah v zvezi z izvajanjem tega dela.
2. V primeru sprememb v zvezi s pomembnimi interesi pogodbenice, ki lahko vplivajo na izvajanje tega dela, se Skupni odbor na zahtevo pogodbenice sestane na ustrezno visoki ravni v 30 dneh po tej zahtevi, da bi razpravljal o zadevi.

ČLEN 19

Vključevanje pravnih aktov, ki se nanašajo na državno pomoč

1. Ne glede na člen 27 Švica in Unija za namene člena 13(4) in (6) ter člena 14(2) in (3) ter za zagotovitev pravne varnosti in homogenosti prava na področjih notranjega trga, na katerih sodeluje Švica na podlagi tega sporazuma, zagotovita, da se pravni akti Unije, sprejeti na področjih iz oddelkov C in D Priloge III ter oddelka A Priloge IV, vključijo v navedene priloge čim prej po njihovem sprejetju.
2. Ko Unija sprejme pravni akt na področju iz oddelkov C in D Priloge III ali oddelka A Priloge IV, o tem prek Skupnega odbora čim prej obvesti Švico. Skupni odbor na zahtevo katere koli od pogodbenic opravi izmenjavo mnenj o zadevi.

3. Skupni odbor ukrepa v skladu z odstavkom 1 tako, da čim prej sprejme sklep o spremembi oddelkov C in D Priloge III ter oddelka A Priloge IV, vključno s potrebnimi prilagoditvami.
4. Ob upoštevanju člena 28 začnejo sklepi Skupnega odbora v skladu z odstavkom 3 tega člena veljati takoj, nikakor pa ne pred datumom, ko se ustrezni pravni akt Unije začne uporabljati v Uniji.

DEL IV

PODROČJA, POVEZANA S TRGOM ELEKTRIČNE ENERGIJE

ČLEN 20

Okolje

1. Pogodbenici zagotovita visoko raven varstva okolja v sektorju električne energije.
2. Švica zagotovi visoko raven varstva okolja v skladu s členom 27(3) in Prilogo V.

ČLEN 21

Obnovljivi viri energije

1. Pogodbenici sodelujeta na področju obnovljivih virov energije, zlasti glede njihovega uvajanja in spodbujanja.
2. Pogodbenici se zavezujeta, da bosta v svojih energetskih sistemih povečali delež energije iz obnovljivih virov. Švica uporablja pravne akte o obnovljivih virih energije iz Priloge VI in zlasti določi ustrezen okvirni cilj glede energije iz obnovljivih virov.
3. Pogodbenici si prizadevata pospešiti svoje postopke načrtovanja in izdaje dovoljenj.

ČLEN 22

Sodelovanje na področju infrastrukture

1. Pogodbenici sodelujeta pri spodbujanju pravočasnega razvoja in interoperabilnosti elektroenergetske infrastrukture, ki povezuje njuni ozemlji.
2. Vsaka pogodbenica zagotovi, da se pripravijo, objavijo in redno posodabljaajo načrti za razvoj omrežja za sisteme za prenos električne energije.

3. Za namene morebitne opredelitve švicarskih infrastrukturnih projektov kot projektov vzajemnega interesa v skladu s členom 2(1) in členom 4(2), točka (e), Uredbe (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta¹ se za Švico predpostavlja visoka stopnja konvergence okvira politike. Švica omogoča podoben časovni razpored za pospešeno izvajanje in druge ukrepe za podporo politike, kot je določeno v navedeni uredbi.

DEL V

INSTITUCIONALNE DOLOČBE

POGLAVJE 1

SPLOŠNE DOLOČBE

ČLEN 23

Cilji institucionalnih določb

1. Cilj tega dela je pogodbenicama ter gospodarskim subjektom in posameznikom zagotoviti večjo pravno varnost, enako obravnavo in enake konkurenčne pogoje na področjih, povezanih z notranjim trgom, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma.

¹ Uredba (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2022 o smernicah za vseevropsko energetske infrastrukturo, spremembi uredb (ES) št. 715/2009, (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 ter direktiv 2009/73/ES in (EU) 2019/944 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013 (UL EU L 152, 3.6.2022, str. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

2. V ta namen ta del zagotavlja institucionalne rešitve, ki omogočajo stalno in uravnoteženo krepitev gospodarskih odnosov med pogodbenicama. Ob upoštevanju načel mednarodnega prava določa ta del zlasti institucionalne rešitve za ta sporazum, ki so skupne dvostranskim sporazumom, ki so bili ali bodo sklenjeni na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ne da bi se pri tem spremenilo področje uporabe ali cilji tega sporazuma, zlasti:

- (a) postopek za uskladitev Sporazuma s pravnimi akti Unije, ki so pomembni za ta sporazum;
- (b) enotna razlaga in uporaba tega sporazuma in pravnih aktov Unije, na katere se ta sporazum sklicuje;
- (c) nadzor in uporaba tega sporazuma in
- (d) reševanje sporov v okviru tega sporazuma.

ČLEN 24

Dvostranski sporazumi na področjih, povezanih z notranjim trgov,
na katerih sodeluje Švica

1. Obstoječi in prihodnji dvostranski sporazumi med Unijo in Švico na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, veljajo za usklajeno celoto, ki zagotavlja ravnovesje pravic in obveznosti med Unijo in Švico.

2. Ta sporazum predstavlja dvostranski sporazum na področju, povezanem z notranjim trgov, na katerem sodeluje Švica.

ČLEN 25

Skupni odbor

1. Ustanovi se Skupni odbor. Sestavljajo ga predstavniki pogodbenic.
2. Skupnemu odboru sopredsedujeta predstavnik Unije in predstavnik Švice.
3. Skupni odbor:
 - (a) zagotavlja pravilno delovanje ter učinkovito upravljanje in izvajanje tega sporazuma;
 - (b) zagotavlja forum za medsebojno posvetovanje in stalno izmenjavo informacij med pogodbenicama, zlasti z namenom iskanja rešitev za kakršne koli težave pri razlagi ali uporabi tega sporazuma ali pravnega akta Unije, na katerega se ta sporazum sklicuje v skladu s členom 32;
 - (c) pripravlja priporočila pogodbenicama o zadevah, ki se nanašajo na ta sporazum;
 - (d) sprejema odločitve, kadar je tako izrecno določeno v tem sporazumu, in

(e) izvaja vse druge pristojnosti, ki so mu dodeljene s tem sporazumom.

4. V primeru spremembe členov 1 do 6, 10 do 15, 17 ali 18 Protokola (št. 7) o privilegijih in imunitetah Evropske unije, ki je priložen Pogodbi o delovanju Evropske unije (v nadaljnjem besedilu: Protokol (št. 7)), Skupni odbor ustrezno spremeni Dodatek k Prilogi I.

5. Skupni odbor odloča soglasno.

Odločitve so zavezujoče za pogodbenici, ki sprejmeta vse potrebne ukrepe za njihovo izvajanje.

6. Sestanki skupnega odbora potekajo vsaj enkrat letno izmenično v Bruslju in Bernu, razen če se soprodsednika odločita drugače. Skupni odbor se sestane tudi na zahtevo ene od pogodbenic. Sopredsednika se lahko dogovorita, da sestanek Skupnega odbora poteka prek videokonference ali telekonference.

7. Skupni odbor sprejme svoj poslovnik in ga po potrebi posodablja.

8. Skupni odbor se lahko odloči, da ustanovi kakršno koli delovno skupino ali strokovno skupino, ki mu lahko pomaga pri izvajanju njegovih nalog.

POGLAVJE 2

USKLADITEV TEGA SPORAZUMA S PRAVNIMI AKTI UNIJE

ČLEN 26

Sodelovanje pri pripravi pravnih aktov Unije (oblikovanje odločitev)

1. Evropska komisija (v nadaljnjem besedilu: Komisija) pri pripravi predloga pravnega akta Unije v skladu s PDEU na področju, ki ga zajema ta sporazum, o tem obvesti Švico in se neuradno posvetuje z njenimi strokovnjaki na enak način, kot pri pripravi svojih predlogov zaprosi za mnenja strokovnjakov iz držav članic Unije.

Na zahtevo ene ali druge pogodbenice poteka predhodna izmenjava mnenj v Skupnem odboru.

Pogodbenici se na zahtevo katere koli od njiju ponovno posvetujeta v Skupnem odboru, in sicer v pomembnih trenutkih faze, preden Unija sprejme pravni akt, v stalnem postopku obveščanja in posvetovanja.

2. Komisija pri pripravi delegiranih aktov v zvezi s temeljnimi akti prava Unije na področju, ki ga zajema ta sporazum, v skladu s PDEU zagotovi čim širše sodelovanje Švice pri pripravi osnutkov in se posvetuje z njenimi strokovnjaki na enaki podlagi, kot se posvetuje s strokovnjaki držav članic Unije.

3. Evropska komisija pri pripravi izvedbenih aktov v zvezi s temeljnimi akti prava Unije na področju, ki ga zajema ta sporazum, v skladu s PDEU zagotovi čim širše sodelovanje Švice pri pripravi osnutkov, ki se predložijo odboru, ki Komisiji pomagajo pri izvajanju njenih izvedbenih pooblastil, in se posvetuje s strokovnjaki iz Švice na enaki podlagi, kot se posvetuje s strokovnjaki iz držav članic Unije.

4. Strokovnjaki iz Švice sodelujejo pri delu odborov, ki niso zajeti v odstavkih 2 in 3, kadar je to potrebno za pravilno delovanje tega sporazuma. Skupni odbor pripravi in posodablja seznam teh odborov in po potrebi drugih odborov s podobnimi značilnostmi.

5. Ta člen se ne uporablja v zvezi s pravnimi akti Unije ali njihovimi določbami, ki spadajo na področje uporabe izjeme iz člena 27(8).

ČLEN 27

Vključevanje pravnih aktov Unije

1. Za zagotovitev pravne varnosti in homogenosti prava na področju, povezanem z notranjim trgov, na katerem sodeluje Švica na podlagi tega sporazuma, Švica in Unija zagotovita, da se pravni akti Unije, sprejeti na področju, ki ga zajema ta sporazum, vključijo v ta sporazum čim prej po njihovem sprejetju.

2. Pravni akti Unije, vključeni v prilogi I in VI v skladu z odstavkom 5, so z vključitvijo v ta sporazum del pravnega reda Švice, pri čemer se po potrebi upoštevajo prilagoditve, ki jih določi Skupni odbor.

3. Švica sprejme ali ohrani določbe o zahtevah, ki zagotavljajo vsaj enako raven varstva okolja, kot je določena v pravnih aktih Unije, vključenih v Prilogo V v skladu z odstavkom 5, in se uporabljajo v sektorju električne energije. Na določbe švicarskega prava, sprejete ali ohranjene v skladu s tem odstavkom, se ni mogoče sklicevati za omejevanje prostega dostopa do švicarskega trga blaga in storitev iz Unije, ki izpolnjujejo zahteve iz pravnih aktov Unije iz Priloge V.
4. Ko Unija sprejme pravni akt na področju, ki ga zajema ta sporazum, o tem prek Skupnega odbora čim prej obvesti Švico. Skupni odbor na zahtevo katere koli od pogodbenic opravi izmenjavo mnenj o zadevi.
5. Skupni odbor ukrepa v skladu z odstavkom 1 tako, da čim prej sprejme sklep o spremembi prilog I, V in VI k temu sporazumu, vključno s potrebnimi prilagoditvami.
6. Skupni odbor lahko brez poseganja v odstavka 1 in 2, če je to potrebno za zagotovitev skladnosti tega sporazuma s prilogami I, V in VI, kakor so bile spremenjene v skladu z odstavkom 5, predlaga revizijo tega sporazuma, ki jo pogodbenici odobrita v skladu s svojimi notranjimi postopki.
7. Sklicevanja v tem sporazumu na pravne akte Unije, ki ne veljajo več, se štejejo za sklicevanja na pravni akt Unije o razveljavitvi, kakor je vključen v priloge I, V in VI, in sicer od začetka veljavnosti sklepa Skupnega odbora o ustrezni spremembi prilog I, V in VI, razen če je v navedenem sklepu določeno drugače.

8. Obveznost iz odstavka 1 se ne uporablja za pravne akte Unije ali njihove določbe, ki spadajo na področje uporabe naslednje izjeme:

– člen 9(3).

9. Ob upoštevanju člena 28 sklepi Skupnega odbora v skladu z odstavkom 5 začnejo veljati takoj, nikakor pa ne pred datumom, ko se ustrezni pravni akt Unije začne uporabljati v Uniji.

10. Pogodbenici sodelujeta v dobri veri skozi celoten postopek iz tega člena, da bi olajšali odločanje.

ČLEN 28

Izpolnjevanje ustavnih obveznosti s strani Švice

1. Švica med izmenjavo mnenj iz člena 27(4) Unijo obvesti, ali je za odločitev iz člena 27(5) potrebno, da Švica izpolni ustavne obveznosti, da bi ta odločitev postala zavezujoča.

2. Kadar je za odločitev iz člena 27(5) potrebno, da Švica izpolni ustavne obveznosti, da bi postala zavezujoča, ima Švica največ dve leti od datuma obvestila iz odstavka 1, razen v primeru začetka referendumskega postopka, ko se ta rok podaljša za eno leto.

3. Dokler Švica ne sporoči, da je izpolnila svoje ustavne obveznosti, pogodbenici začasno uporabljata sklep iz člena 27(5), razen če Švica obvesti Unijo, da začasna uporaba sklepa ni mogoča, in navede razloge za to.

Začasna uporaba se v nobenem primeru ne more začeti pred datumom, ko se ustrezni pravni akt Unije začne uporabljati v Uniji.

4. Švica prek Skupnega odbora nemudoma uradno obvesti Unijo, ko izpolni ustavne obveznosti iz odstavka 1.

5. Sklep začne veljati na dan, ko je bilo predloženo uradno obvestilo iz odstavka 4, nikakor pa ne pred datumom, ko se ustrezni pravni akt Unije začne uporabljati v Uniji.

POGLAVJE 3

RAZLAGA IN UPORABA SPORAZUMA

ČLEN 29

Načelo enotne razlage

1. Za doseganje ciljev iz členov 1, 12 in 23 ter v skladu z načeli mednarodnega javnega prava se dvostranski sporazumi na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, in pravni akti Unije, na katere se taki sporazumi sklicujejo, enotno razlagajo in uporabljajo na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica.
2. Pravni akti Unije, na katere se ta sporazum sklicuje, in določbe tega sporazuma, če njihova uporaba vključuje pojme prava Unije, se razlagajo in uporabljajo v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije, tako pred podpisom tega sporazuma kot po njem.

ČLEN 30

Načelo učinkovite in usklajene uporabe

1. Komisija in pristojni švicarski organi sodelujejo in si pomagajo pri zagotavljanju nadzora nad uporabo tega sporazuma. Lahko si izmenjujejo informacije o dejavnostih nadzora nad uporabo tega sporazuma. Lahko si izmenjujejo mnenja in razpravljajo o vprašanjih skupnega interesa.
2. Vsaka pogodbenica sprejme ustrezne ukrepe za zagotovitev učinkovite in usklajene uporabe tega sporazuma na svojem ozemlju.
3. Nadzor nad uporabo tega sporazuma skupaj izvajata pogodbenici v okviru Skupnega odbora. Če Komisija ali pristojni švicarski organi odkrijejo primer nepravilne uporabe, se lahko zadeva predloži Skupnemu odboru, da bi se našla sprejemljiva rešitev.
4. Komisija in pristojni švicarski organi spremljajo, kako druga pogodbenica uporablja ta sporazum. Uporablja se postopek iz člena 32 tega sporazuma.

Če so za zagotovitev učinkovite in usklajene uporabe tega sporazuma potrebne nekatere pristojnosti za nadzor institucij Unije v zvezi z eno pogodbenico, kot so pooblastila za preiskavo in odločanje, jih mora ta sporazum posebej predvideti.

ČLEN 31

Načelo izključnosti

Pogodbenici se zavezuje, da bosta spor glede razlage ali uporabe tega sporazuma in pravnih aktov Unije, na katere se ta sporazum sklicuje, ali, kjer je to primerno, glede skladnosti sklepa, ki ga je Komisija sprejela na podlagi tega sporazuma, s tem sporazumom, reševali samo na načine, ki so določeni v tem delu.

ČLEN 32

Postopek v primeru težav pri razlagi ali uporabi

1. V primeru težav pri razlagi ali uporabi tega sporazuma ali pravnega akta Unije, na katerega se Sporazum sklicuje, se pogodbenici posvetujeta v okviru Skupnega odbora, da bi našli obojestransko sprejemljivo rešitev. V ta namen se Skupnemu odboru zagotovijo vsi koristni elementi informacij, da se omogoči podrobna preučitev stanja. Skupni odbor preuči vse možnosti, s katerimi je mogoče ohraniti pravilno delovanje tega sporazuma.
2. Če Skupni odbor ne more najti rešitve za težavo iz odstavka 1 v treh mesecih od datuma, ko mu je bila težava predložena, lahko katera koli pogodbenica zahteva, da spor reši arbitražno sodišče v skladu s pravili iz Protokola.

3. Če se v sporu pojavi vprašanje v zvezi z razlago ali uporabo določbe iz člena 29(2) in če je razlaga te določbe pomembna za rešitev spora ter potrebna za odločanje, arbitražno sodišče to vprašanje predloži Sodišču Evropske unije.

Če se v sporu pojavi vprašanje v zvezi z razlago ali uporabo določbe, ki spada na področje uporabe izjeme od obveznosti dinamične uskladitve iz člena 27(8), in če spor ne vključuje razlage ali uporabe pojmov prava Unije, arbitražno sodišče razreši spor brez predložitve vprašanja Sodišču Evropske unije.

4. Če arbitražno sodišče v skladu z odstavkom 3 predloži vprašanje Sodišču Evropske unije:

- (a) je odločitev Sodišča Evropske unije za arbitražno sodišče zavezujoča ter
- (b) ima Švica enake pravice kot države članice in institucije Unije ter zanjo smiselno veljajo enaki postopki pred Sodiščem Evropske unije.

5. Vsaka pogodbenica sprejme vse potrebne ukrepe za izpolnitev odločitve arbitražnega sodišča v dobri veri. Pogodbenica, za katero je arbitražno sodišče ugotovilo, da ni ravnala v skladu s tem sporazumom, prek Skupnega odbora obvesti drugo pogodbenico o ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnitev odločitve arbitražnega sodišča.

ČLEN 33

Izravnalni ukrepi

1. Če pogodbenica, za katero je arbitražno sodišče ugotovilo, da ni ravnala v skladu s tem sporazumom, v razumnem roku, določenem v skladu s členom IV.2(6) Protokola, ne obvesti druge pogodbenice o ukrepih, ki jih je sprejela za izpolnitev odločitve arbitražnega sodišča, ali če druga pogodbenica meni, da sporočeni ukrepi niso v skladu z odločitvijo arbitražnega sodišča, lahko ta druga pogodbenica sprejme sorazmerne izravnalne ukrepe v okviru tega sporazuma ali katerega koli drugega dvostranskega sporazuma na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica (v nadaljnjem besedilu: izravnalni ukrepi), da bi odpravila morebitno neravnovesje. Pogodbenico, za katero je arbitražno sodišče ugotovilo, da ni spoštovala tega sporazuma, uradno obvesti o izravnalnih ukrepih, ki se navedejo v uradnem obvestilu. Ti izravnalni ukrepi začnejo veljati tri mesece od datuma tega uradnega obvestila.
2. Če Skupni odbor v enem mesecu od datuma uradnega obvestila o predvidenih izravnalnih ukrepih ne sprejme odločitve o začasni prekinitvi, spremembi ali razveljavitvi teh izravnalnih ukrepov, lahko ena od pogodbenic v skladu s Protokolom predloži vprašanje sorazmernosti teh izravnalnih ukrepov v arbitražo.
3. Arbitražno sodišče odloči v rokih, določenih v členu III.8(4) Protokola.
4. Izravnalni ukrepi nimajo retroaktivnega učinka. Zlasti se ohranijo pravice in obveznosti, ki so jih posamezniki in gospodarski subjekti že pridobili pred začetkom veljavnosti izravnalnih ukrepov.

ČLEN 34

Sodelovanje med jurisdikcijami

1. Švicarsko zvezno vrhovno sodišče in Sodišče Evropske unije se za spodbujanje enotne razlage dogovorita o dialogu in njegovih načinih.
2. Švica ima pravico, da Sodišču Evropske unije vloži vloge ali pisna stališča, kadar sodišče države članice Unije Sodišču Evropske unije predloži vprašanje v zvezi z razlago tega sporazuma ali določbe pravnega akta Unije iz navedenega sporazuma za predhodno odločanje.

ČLEN 35

Sklicevanja na ozemlja

Kadar pravni akti Unije, vključeni v ta sporazum, vsebujejo sklicevanja na ozemlje „Evropske unije“, „Unije“, „skupnega trga“ ali „notranjega trga“, se ta za namene tega sporazuma razumejo kot sklicevanja na ozemlja iz člen 43.

ČLEN 36

Sklicevanja na državljane držav članic Unije

Kadar pravni akti Unije, vključeni v ta sporazum, vsebujejo sklicevanja na državljane držav članic Unije, se ta za namene tega sporazuma razumejo kot sklicevanja na državljane držav članic Unije in Švice.

ČLEN 37

Začetek veljavnosti in izvajanje pravnih aktov Unije

Določbe pravnih aktov Unije, vključenih v ta sporazum, o začetku njihove veljavnosti ali izvajanju niso pomembne za namene tega sporazuma.

Roki in datumi, ko naj bi Švica uveljavila in začela izvajati sklepe o vključitvi pravnih aktov Unije v ta sporazum, izhajajo iz člena 27(9) in člena 28(5) ter iz določb o prehodnih ureditvah.

ČLEN 38

Naslovniki pravnih aktov Unije

Določbe pravnih aktov Unije, vključenih v ta sporazum, ki navajajo, da so naslovljene na države članice Unije, niso pomembne za namene tega sporazuma.

DEL VI

DRUGE DOLOČBE

ČLEN 39

Splošne prilagoditve

Ta del določa splošne prilagoditve, ki se uporabljajo za pravne akte Unije iz prilog I in VI, razen če je v zadevni prilogi določeno drugače.

ČLEN 40

Izmenjava informacij

1. Kadar mora država članica Unije ali njen pristojni organ predložiti informacije Komisiji, Švica ali njen pristojni organ take informacije predloži Komisiji prek Skupnega odbora.
2. Kadar mora država članica Unije ali njen pristojni organ predložiti informacije eni ali več drugim državam članicam Unije, te informacije predloži tudi neposredno Švici, pri čemer o tem obvesti Komisijo. Kadar mora Švica ali njen pristojni organ predložiti informacije eni ali več državam članicam Unije ali njihovim pristojnim organom, to stori neposredno in prek Skupnega odbora obvesti Komisijo.

3. Skupni odbor se lahko dogovori o ustreznih rešitvah, ki zagotavljajo neposredno izmenjavo informacij na področjih, na katerih je potreben hiter prenos informacij.
4. Odstavka 1 in 2 ne posegata v sektorska pravila in ureditve, ki se uporabljajo za izmenjavo informacij prek informacijskih sistemov.
5. Razen v primerih iz odstavka 1, kadar je med pripravo sklepa ali poročila, mnenja, priporočila ali drugega podobnega dokumenta potrebna izmenjava informacij med ACER ali drugimi institucijami Unije in švicarskim organom, ta izmenjava poteka neposredno med zadevnimi subjekti, razen če Skupni odbor določi, da bi morala taka izmenjava potekati prek Skupnega odbora.
6. Kadar si morata Komisija ali ACER za izvajanje dodeljenih pristojnosti izmenjevati informacije s podjetji v Švici, si jih lahko izmenjujeta neposredno s temi podjetji, razen če Skupni odbor določi drug postopek, ki se uporablja v takih primerih.
7. Kadar se pri pripravi sklepa Unije opravi posvetovanje z državami članicami Unije, njihovimi organi ali podjetji, se na enak način opravi posvetovanje s Švico, njenimi organi in podjetji.

ČLEN 41

Nezavezujoči dokumenti

1. Kadar Komisija, ACER ali druge institucije Unije državam članicam Unije ali njihovim organom izdajo poročila, mnenja, izjave, priporočila ali druge podobne dokumente, lahko to storijo tudi v zvezi s Švico ali njenimi organi. Kadar se pri pripravi teh dokumentov opravi posvetovanje z državami članicami Unije, njihovimi organi ali podjetji, se na enak način opravi posvetovanje s Švico, njenimi organi in podjetji.
2. Komisija te dokumente predloži prek Skupnega odbora, razen če so objavljeni. Skupni odbor se lahko dogovori o neposredni izmenjavi. ACER in druge institucije dokumente predložijo neposredno.

ČLEN 42

Objava informacij

1. Kadar mora država članica Unije objaviti določene informacije, tudi Švica v skladu s tem sporazumom objavi ustrezne informacije na ustrezen način.
2. Kadar se v skladu z aktom, navedenim v prilogah, informacije objavijo v *Uradnem listu Evropske unije*, institucija Unije tam objavi tudi ustrezne informacije v zvezi s Švico.

DEL VII

KONČNE DOLOČBE

ČLEN 43

Ozemeljsko področje uporabe

Ta sporazum se po eni strani uporablja na ozemlju, na katerem se uporablja Pogodba o Evropski uniji in PDEU, in sicer v skladu s pogoji iz navedenih pogodb, in po drugi strani na ozemlju Švice.

ČLEN 44

Evolutivna klavzula za razširjeno sodelovanje

Pogodbenici izjavljata, da sta pripravljeni razmisliti o poglobitvi sodelovanja v energetske sektorju na drugih področjih poleg električne energije, zlasti na področju vodika ali obnovljivih plinov.

ČLEN 45

Zaupne informacije in občutljivi netajni podatki

1. Nobena določba tega sporazuma se ne razlaga kot zahteva, da mora pogodbenica dati na voljo zaupne informacije.

2. Zaupne informacije ali gradivo, ki jih pogodbenici posredujejo ali si jih izmenjata na podlagi tega sporazuma, se obravnavajo in varujejo v skladu s Sporazumom med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o varnostnih postopkih za izmenjavo zaupnih informacij, sklenjenim 28. aprila 2008 v Bruslju, in vsemi varnostnimi dogovori za njegovo izvajanje.
3. Skupni odbor s sklepom sprejme navodila za ravnanje, da se zagotovi varstvo občutljivih netajnih podatkov, ki si jih izmenjata pogodbenici.

ČLEN 46

Poslovna skrivnost

Predstavniki, strokovnjaki in drugi posredniki pogodbenic ne smejo tudi potem, ko ne opravljajo več svojega dela, razkriti informacij, ki so jih pridobili v okviru tega sporazuma, za katerega velja obveznost varovanja poslovne skrivnosti.

ČLEN 47

Priloge in protokoli

Priloge in protokoli k temu sporazumu so njegov sestavni del.

ČLEN 48

Izvajanje

1. Pogodbenici sprejmeta vse ustrezne ukrepe, splošne ali posebne, za zagotovitev izpolnjevanja obveznosti, ki izhajajo iz tega sporazuma, in se vzdržita vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje njegovih ciljev.
2. Pogodbenici sprejmeta vse potrebne ukrepe za zagotovitev predvidenih rezultatov pravnih aktov Unije, na katere se sklicuje ta sporazum, in se vzdržita vseh ukrepov, ki bi lahko ogrozili doseganje njihovih ciljev.

ČLEN 49

Finančni prispevek

1. Švica v skladu s tem členom in Prilogo VII prispeva k financiranju dejavnosti agencij Unije, informacijskih sistemov in drugih dejavnosti iz člena 1 Priloge VII, do katerih ima dostop.

Skupni odbor lahko sprejme sklep o spremembi Priloge VII.

2. Unija lahko kadar koli začasno prekine sodelovanje Švice v dejavnostih iz odstavka 1 tega člena, če Švica plačila ne opravi v roku v skladu s plačilnimi pogoji iz člena 2 Priloge VII.

Če Švica plačila ne opravi v roku, ji Unija pošlje uradni opomin. Če se celotno plačilo ne izvede v 30 dneh od datuma prejema navedenega uradnega opomina, lahko Unija začasno prekine sodelovanje Švice v zadevni dejavnosti.

3. Finančni prispevek je v obliki vsote:

(a) operativnega prispevka in

(b) pristojbine za sodelovanje.

4. Finančni prispevek je v obliki letnega finančnega prispevka in zapade v plačilo na datume, določene v zahtevkih za plačilo sredstev, ki jih izda Komisija.

5. Operativni prispevek temelji na razdelitvenem ključu za prispevke, opredeljenem kot razmerje med bruto domačim proizvodom (v nadaljnjem besedilu: BDP) Švice po tržnih cenah in BDP Unije po tržnih cenah.

V ta namen so podatki o BDP po tržnih cenah pogodbenic zadnji razpoložljivi podatki od 1. januarja leta, v katerem se izvede letno plačilo, kot jih določi Statistični urad Evropske unije, ob ustreznem upoštevanju Sporazuma med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o sodelovanju na področju statistike, sklenjenega 26. oktobra 2004 v Luxembourg. Če se navedeni sporazum preneha uporabljati, se BDP Švice določi na podlagi podatkov Organizacije za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD).

6. Operativni prispevek za vsako agencijo Unije se izračuna z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke za njen izglasovani letni proračun, ki je vpisan ustrezno subvencijsko vrstico proračuna Unije za zadevno leto, pri čemer se za vsako agencijo upošteva prilagojeni operativni prispevek, kot je opredeljen v členu 1 Priloge VII.

Operativni prispevek za informacijske sisteme in druge dejavnosti se izračuna z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke za ustrezni proračun zadevnega leta, kot je določeno v dokumentih za izvrševanje navedenega proračuna, kot so delovni programi ali pogodbe. Vsi referenčni zneski temeljijo na odobritvah za prevzem obveznosti.

7. Letna pristojbina za sodelovanje znaša 4 % letnega operativnega prispevka, izračunanega v skladu z odstavkoma 5 in 6.

8. Komisija Švici zagotovi ustrezne informacije v zvezi z izračunom njenega finančnega prispevka. Te informacije se zagotovijo ob ustreznem upoštevanju pravil Unije o zaupnosti in varstvu podatkov.

9. Vsi finančni prispevki Švice ali plačila s strani Unije in izračun dolgovanih zneskov ali zneskov, ki jih je treba prejeti, se izvršijo v eurih.

10. Če začetek veljavnosti tega sporazuma ne sovпада z začetkom koledarskega leta, se operativni prispevek Švice za zadevno leto prilagodi v skladu z metodologijo in plačilnimi pogoji, opredeljenimi v členu 4 Priloge VII.

11. Podrobne določbe za uporabo tega člena so določene v Prilogi VII.

12. Skupni odbor tri leta po začetku veljavnosti tega sporazuma in nato vsaka tri leta pregleda pogoje za sodelovanje Švice, kot so opredeljeni v členu 1 Priloge VII, in jih po potrebi prilagodi.

ČLEN 50

Začetek veljavnosti

1. Ta sporazum pogodbenici ratificirata ali odobrita v skladu s svojimi postopki. Pogodbenici se medsebojno uradno obvestita o izpolnitvi notranjih postopkov, potrebnih za začetek veljavnosti tega sporazuma.
2. Ta sporazum začne veljati prvi dan drugega meseca, ki sledi zadnjemu uradnemu obvestilu v zvezi z naslednjimi instrumenti:
 - (a) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb;
 - (b) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in njenimi državami članicami na eni strani in Švicarsko konfederacijo na drugi o prostem pretoku oseb;
 - (c) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;

- (d) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;
- (e) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o zračnem prometu;
- (f) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
- (g) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
- (h) Protokol o državni pomoči k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o železniškem in cestnem prevozu potnikov in blaga;
- (i) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi;
- (j) Institucionalni protokol k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti;
- (k) Protokol o spremembi k Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o vzajemnem priznavanju ugotavljanja skladnosti;
- (l) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice k zmanjševanju gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji;

- (m) Sporazum med Evropsko unijo in Evropsko skupnostjo za atomsko energijo na eni strani ter Švicarsko konfederacijo na drugi strani o sodelovanju Švicarske konfederacije v programih Unije;
- (n) Sporazum med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o pogojih za sodelovanje Švicarske konfederacije v Agenciji Evropske unije za vesoljski program.

ČLEN 51

Sprememba in odpoved

1. Ta sporazum se lahko kadar koli spremeni z medsebojnim soglasjem pogodbenic.
2. Unija ali Švica lahko odpove ta sporazum, tako da o tem uradno obvesti drugo pogodbenico. Ta sporazum preneha veljati šest mesecev od dneva prejema takega uradnega obvestila.
3. Če ta sporazum preneha veljati, se pravice in obveznosti, ki so jih posamezniki in gospodarski subjekti že pridobili na podlagi tega sporazuma pred datumom, ko je ta sporazum prenehal veljati, ohranijo. Pogodbenici se sporazumeta o tem, kako bosta ukrepali v zvezi s pravicami, ki so v procesu pridobitve.

Sestavljeno v [...] dne [...] v dveh izvodih v angleškem, bolgarskem, češkem, danskem, estonskem, finskem, francoskem, grškem, hrvaškem, irskem, italijanskem, latvijskem, litovskem, madžarskem, malteškem, nemškem, nizozemskem, poljskem, portugalskem, romunskem, slovaškem, slovenskem, španskem in švedskem jeziku, pri čemer je vsako od teh besedil enako verodostojno.

V POTRDITEV TEGA so spodaj podpisani, ki so za to pravilno pooblašeni, podpisali ta sporazum.

(Polje za podpise v vseh 24 jezikih EU: „Za Evropsko unijo“ in „Za Švicarsko konfederacijo“)

ELEKTRIČNA ENERGIJA

Če v tehničnih prilagoditvah ni določeno drugače:

- se razume, da pravice in obveznosti iz pravnih aktov Unije, vključenih v to prilogo, za države članice Unije, veljajo tudi za Švico,
- se sklicevanja na fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali sedežem v državah članicah Unije v teh aktih razumejo, kot da zajemajo tudi sklicevanja na fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali sedežem v Švici.

To se uporablja ob polnem spoštovanju institucionalnih določb iz dela V tega sporazuma.

AKTI, NA KATERE SE SKLICUJE TA PRILOGA

1. 32019 R 0941: Uredba (EU) 2019/941 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o pripravljenosti na tveganja v sektorju električne energije in razveljavitvi Direktive 2005/89/ES (UL L 158, 14.6.2019, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (EU) 2019/941 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) v členu 3(1) se besedilo „Takoј ko je to mogoče, v vsakem primeru pa do 5. januarja 2020, vsaka država članica“ nadomesti z naslednjim:

„Najpozneje tri leta po začetku veljavnosti Sporazuma Švica“;

- (b) v členu 7(1) se besedilo „v štirih mesecih po opredelitvi regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo v skladu s členom 6(1)“ nadomesti z naslednjim:

„najpozneje tri leta in štiri mesece po začetku veljavnosti Sporazuma“;

- (c) v členu 7(4) se besedilo „v štirih mesecih po opredelitvi regionalnih scenarijev za krize pri oskrbi z električno energijo v skladu s členom 6(1)“ nadomesti z naslednjim:

„najpozneje tri leta in štiri mesece po začetku veljavnosti tega sporazuma“;

- (d) člena 10 in 14 se začneta uporabljati najpozneje tri leta po začetku veljavnosti tega sporazuma.

2. 32019 R 0942: Uredba (EU) 2019/942 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o ustanovitvi Agencije Evropske unije za sodelovanje energetske regulatorje (UL L 158, 14.6.2019, str. 22, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:

- 32024 R 1787: Uredba (EU) 2024/1787 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o zmanjšanju emisij metana v energetske sektorju in spremembi Uredbe (EU) 2019/942 (UL L 1787, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1787/oj>).
- 32024 R 1789: Uredba (EU) 2024/1789 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o notranjem trgu plina iz obnovljivih virov, zemeljskega plina in vodika, spremembi uredb (EU) št. 1227/2011, (EU) 2017/1938, (EU) 2019/942 in (EU) 2022/869 ter Sklepa (EU) 2017/684 in razveljavitvi Uredbe (ES) št. 715/2009 (prenovitev) (UL L 1789, 15.7.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (EU) 2019/942 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) Uredba (EU) 2019/942 se uporablja le za zadeve, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma;

(b) ne glede na splošno določbo na začetku Priloge I k temu sporazumu se pojem „država(-e) članica(-e)“ v Uredbi (EU) 2019/942 razume tako, da poleg pomena iz Uredbe (EU) 2019/942 vključuje tudi Švico. Podobno se izraz „regulativni organ“ iz Uredbe (EU) 2019/942 razume tako, da poleg pomena iz Uredbe (EU) 2019/942 vključuje regulativni organ Švice;

(c) v členu 3 se doda naslednji odstavek:

„3. Kar zadeva Švico, ima ACER pristojnosti, ki so mu dodeljene v skladu s členi 3 do 10 in 12 Uredbe (EU) 2019/942, razen če je v tem sporazumu določeno drugače. Preden ACER sprejme odločitev v zvezi s Švico, se posvetuje s pristojnim švicarskim organom.“;

(d) v členu 5(4) se doda naslednje:

„Za člen 9(6), točka (b), Uredbe (EU) 2015/1222 se uporablja naslednji postopek:

Če sprememba območij določanja zmogljivosti zadeva dodelitev švicarskih meja določenemu območju, ima Švica pravico zahtevati, da Skupni odbor odloči o odobritvi dodelitve švicarskih meja določenemu območju.

Če Skupni odbor odločitve ne sprejme v šestih mesecih od zahteve, ACER odloči o območjih določanja zmogljivosti v skladu s prvim pododstavkom tega odstavka, pri čemer upošteva pomisleke Švice.

Če se Skupni odbor odloči, da ne bo odobril dodelitve švicarskih meja določenemu območju, ACER pripravi novo odločitev, pri čemer upošteva pomisleke Švice.“;

- (e) v členu 21 se doda naslednje:

„Švicarski nacionalni regulativni organ glede zadev, ki spadajo na področje uporabe tega sporazuma, v celoti sodeluje v odboru regulatorjev in vseh drugih pripravljalnih telesih ACER, vključno z delovnimi skupinami, odbori in projektnimi skupinami. V odboru regulatorjev nima glasovalne pravice. V internem poslovniku odbora regulatorjev in internem poslovniku o delovanju delovnih skupin se v celoti upošteva sodelovanje švicarskega nacionalnega regulativnega organa.“;

- (f) v členu 31 se doda naslednje:

„Švica sodeluje pri financiranju ACER. Za ta namen se uporabljajo postopki iz člena 49 tega sporazuma.“;

- (g) Švica ACER in njenim zaposlenim v okviru njihovih uradnih nalog za ACER podeli privilegije in imunitete iz Dodatka k tej prilogi, ki temeljijo na členih 1 do 6, 10 do 15, 17 in 18 Protokola (št. 7). Sklicevanja na ustrezne člene Protokola so navedena v oklepajih v informativne namene;

(h) v členu 39 se doda naslednji odstavek:

„1a. Z odstopanjem od člena 12(2)(a) Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske unije (določenih v Uredbi št. 31 (EGS), 11 (ESAE) o določitvi Kadrovskih predpisov za uradnike in Pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL 45, 14.6.1962, str. 1385), vključno z morebitnimi naknadnimi spremembami) lahko Center, če se tako odloči, pogodbeno zaposli švicarske državljane, ki uživajo vse državljanske pravice. ACER lahko sprejme napotitev strokovnjakov iz Švice.“;

(i) v členu 41(1) se doda naslednje:

„Uredba (ES) št. 1049/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2001 (UL L 145, 31.5.2001, str. 43) o dostopu javnosti do dokumentov Evropskega parlamenta, Sveta in Komisije se za uporabo te uredbe uporablja tudi za vse dokumente ACER v zvezi s Švico.“;

3. 32020 D 2152: Sklep Komisije (EU) 2020/2152 z dne 17. decembra 2020 o pristojbinah, ki se plačajo Agenciji Evropske unije za sodelovanje energetskih regulatorjev za zbiranje, obdelavo in analizo informacij ter ravnanje z informacijami, sporočenimi na podlagi Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta (UL L 428, 18.12.2020, str. 68, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/2152/oj>).

4. 32019 R 943: Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije (UL L 158, 14.6.2019, str. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>, akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
- 32022 R 0869: Uredba (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2022 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo, spremembi uredb (ES) št. 715/2009, (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 ter direktiv 2009/73/ES in (EU) 2019/944 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013 (UL EU L 152, 3.6.2022, str. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).
 - 32024 R 1747: Uredba (EU) 2024/1747 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi uredb (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 glede izboljšanja zasnov trga električne energije v Uniji (UL L, 2024/1747, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1747/oj>).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (EU) 2019/943 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) v členu 14(8) se doda naslednje:

„Če namerava Komisija spremeniti trgovalno območje, ki zajema švicarsko ozemlje, osnutek odločitve predloži v odobritev Skupnemu odboru. Skupni odbor odloči v šestih mesecih od predložitve. Če Skupni odbor ne odobri spremembe trgovalnega območja, ki zajema švicarsko ozemlje, Komisija pripravi novo odločitev, pri čemer upošteva pomisleke Švice.“;

(b) v členu 15(5) se doda naslednje:

„Če namerava Komisija spremeniti trgovalno območje, ki zajema švicarsko ozemlje, osnutek odločitve predloži v odobritev Skupnemu odboru. Skupni odbor odloči v šestih mesecih od predložitve. Če Skupni odbor ne odobri spremembe trgovalnega območja, ki zajema švicarsko ozemlje, Komisija pripravi novo odločitev, pri čemer upošteva pomisleke Švice.“;

(c) mehanizme za zmogljivost, ki jih uvede Švica, odobri pristojni švicarski organ. V skladu s tem se za te mehanizme za zmogljivost v členu 21(8) beseda „Komisija“ nadomesti z besedami „Pristojni švicarski organ“;

(d) v členu 24(1) se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) izdelajo predpostavke ob upoštevanju nacionalnih posebnosti ponudbe in odjema električne energije, vključno s posebnostmi, ki izhajajo iz dejstva, da Švica ni država članica Unije, ali iz elementov, ki so lahko še posebej pomembni za zanesljivost oskrbe v Švici, kot je zmanjšana razpoložljivost jedrske energije in plina za proizvodnjo električne energije v sosednjih državah, če se taka vprašanja obravnavajo sorazmerno in razumno;“;

(e) Komisija ima v primerih, ki zadevajo Švico, pristojnosti v skladu s členi 34, 63 in 64;

- (f) v členu 65(2) se doda naslednje:

„Če namerava Komisija za namene tega člena zahtevati informacije od podjetja s sedežem v Švici, pošlje švicarskemu nacionalnemu regulativnemu organu zahtevo za predložitev informacij, vključno z rokom, do katerega mora zadevno podjetje predložiti te informacije. Nacionalni regulativni organ te informacije nemudoma zahteva od zadevnega podjetja in v svojo zahtevo vključi informacije v skladu z odstavkom 3. Švicarski nacionalni regulativni organ odgovor zadevnih podjetij takoj po prejemu posreduje Komisiji.

Če podjetje informacij, zahtevanih v skladu s tretjim pododstavkom, ne predloži v roku, ki ga določi Komisija, ali predloži nepopolne informacije, lahko Komisija od švicarskega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da sprejme sklepe v skladu z odstavkom 5.“;

- (g) v členu 65(5) se doda naslednje:

„Če Komisija v skladu z odstavkom 2 tako zahteva, švicarski nacionalni regulativni organ od zadevnega podjetja s sklepom zahteva, da predloži zahtevane informacije.“;

- (h) v členu 66(2) se doda naslednje:

„Če so v zvezi z odgovorom na zahtevo za predložitev informacij, ki jo pripravi švicarski nacionalni regulativni organ v skladu s členom 65(2), izpolnjeni pogoji iz tega odstavka, lahko Komisija od švicarskega nacionalnega regulativnega organa zahteva, da glede zadevnih podjetij sprejme sklep v skladu s tem odstavkom.“;

- (i) doda se nov člen:

„Člen 66a

Sklepi, ki jih sprejme švicarski nacionalni regulativni organ v skladu s členoma 65 in 66, so predmet sodnega nadzora švicarskih sodišč.“;

- (j) člen 7b, člen 12(2) do (7), člen 19a(3) do (9) ter členi 19e, 19f, 50 in 63 se začnejo izvajati najpozneje tri leta po začetku veljavnosti tega sporazuma.

5. 32010 R 0838: Uredba Komisije (EU) št. 838/2010 z dne 23. septembra 2010 o določitvi smernic glede mehanizma nadomestil med operaterji prenosnih sistemov in skupnega regulativnega pristopa k zaračunavanju prenosa (UL L 250, 24.9.2010, str. 5, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2010/838/oj>).

Za namene tega sporazuma ima Komisija pristojnosti v skladu z delom A, točki 3.3 in 5.1, Priloge k Uredbi (EU) št. 838/2010.

6. 32013 R 0543: Uredba Komisije (EU) št. 543/2013 z dne 14. junija 2013 o predložitvi in objavi podatkov na trgih z električno energijo ter spremembi Priloge I k Uredbi (ES) št. 714/2009 Evropskega parlamenta in Sveta (UL EU L 163, 15.6.2013, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/543/oj>, akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
- 32019 R 943: Uredba (EU) 2019/943 z dne 5. junija 2019 (UL L 158, 14.6.2019, str. 54).

7. 32015 R 1222: Uredba Komisije (EU) 2015/1222 z dne 24. julija 2015 o določitvi smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti (UL L 197, 25.7.2015, str. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
- 32021 R 0280: Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/280 z dne 22. februarja 2021 o spremembi uredb (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 in (EU) 2017/1485 za njihovo uskladitev z Uredbo (EU) 2019/943 (UL EU L 62, 23.2.2021, str. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (EU) 2015/1222 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) v členu 1 se doda naslednji odstavek:

„6. Švicarski sistemski operater prenosnih omrežij in operaterji trga sodelujejo pri enotnem spajanju trgov za dan vnaprej in znotraj dneva pod enakimi pogoji kot sistemski operaterji prenosnih omrežij in operaterji trga iz Unije, ko so izpolnjeni tehnični in regulativni pogoji iz te uredbe. Komisija pri svoji odločitvi v skladu s členom 1(5) upošteva, da se šteje, da so z izvajanjem Sporazuma izpolnjeni pogoji v skladu s členom 1(4). Vsi udeleženi akterji hitro sprejmejo potrebne ukrepe, da se Švici omogoči pridružitve spajanju trgov v devetih mesecih od začetka veljavnosti Sporazuma.“;

- (b) kar zadeva pogoje ali metodologije, katerih sprejetje je predvideno v Uredbi (EU) 2015/1222:
- (i) švicarski sistemski operaterji prenosnih omrežij, imenovani operaterji trga električne energije (IOTEE) in nacionalni regulativni organi sodelujejo pri pripravi morebitnih novih ali spremenjenih pogojev ali metodologij, njihove pripombe pa se upoštevajo pri odločanju o pogojih ali metodologijah;
 - (ii) pri glasovanju in ugotavljanju, ali so doseženi zadevni pragi držav članic ali prebivalcev za kvalificirano večino, se upoštevata Švica in njeno prebivalstvo;
 - (iii) navedbi „regije pa sestavlja več kot pet držav članic“ v členu 9(3), prvi pododstavek, in „regijami, ki jih sestavlja pet držav članic ali manj“ v členu 9(3), tretji pododstavek, se razumeta kot „regije pa sestavljajo več kot štiri države članice Unije in Švica“ oziroma kot „regijami, ki jih sestavljajo štiri države članice Unije in Švica ali manj“;
 - (iv) kadar se dodelitev švicarskih meja območju določanja zmogljivosti spremeni v skladu s členom 9(6), točka (b), se uporablja postopek iz člena 5(4) Uredbe (EU) 2019/942;
 - (v) pogoji ali metodologije, ki so bili že sprejeti na datum podpisa tega sporazuma, se uporabljajo v Švici in

(vi) nove ali spremenjene pogoje ali metodologije, ki jih sprejme ACER v skladu s postopkom iz Uredbe (EU) 2015/1222, švicarski nacionalni regulativni organ v enem mesecu vključi v švicarski regulativni red. Pogoji ali metodologije se v Švici začasno uporabljajo od datuma začetka njihove uporabe v Uniji. Vsaka začasna uporaba se konča z vključitvijo v švicarski regulativni red s strani švicarskega nacionalnega regulativnega organa.

8. 32016 R 1719: Uredba Komisije (EU) 2016/1719 z dne 26. septembra 2016 o določitvi smernic za terminsko dodeljevanje zmogljivosti (UL L 259, 27.9.2016, str. 42, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1719/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:

– 32021 R 0280: Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/280 z dne 22. februarja 2021 o spremembi uredb (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 in (EU) 2017/1485 za njihovo uskladitev z Uredbo (EU) 2019/943 (UL EU L 62, 23.2.2021, str. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2021/280/oj).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (EU) 2016/1719 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

(a) v členu 1 se doda naslednji odstavek:

„6. Švicarski sistemski operaterji prenosnih omrežij in operaterji trga sodelujejo v enotni platformi za dodeljevanje pod enakimi pogoji kot sistemski operaterji prenosnih omrežij in operaterji trga iz Unije, ko so izpolnjeni tehnični in regulativni pogoji iz te uredbe. Komisija pri svoji odločitvi v skladu z odstavkom 5 upošteva, da se šteje, da so z izvajanjem Sporazuma izpolnjeni pogoji v skladu z odstavkom 4. Vsi udeleženi akterji hitro sprejmejo potrebne ukrepe, da se Švici omogoči pridružitvev spajanju trgov v devetih mesecih od začetka veljavnosti Sporazuma.“;

- (b) kar zadeva pogoje ali metodologije, katerih sprejetje je predvideno v Uredbi (EU) 2016/1719:
- (i) švicarski sistemski operater prenosnega omrežja in nacionalni regulativni organ sodelujeta pri pripravi morebitnih novih ali spremenjenih pogojev ali metodologij, njune pripombe pa se upoštevajo pri odločanju o pogojih ali metodologijah;
 - (ii) pri glasovanju in ugotavljanju, ali so doseženi zadevni pragi držav članic ali prebivalcev za kvalificirano večino, se upoštevata Švica in njeno prebivalstvo;
 - (iii) navedbi „regije pa sestavlja več kot pet držav članic“ v členu 4(3), prvi pododstavek, in „regijami, ki jih sestavlja pet držav članic ali manj“ v členu 4(3), tretji pododstavek, se razumeta kot „regije pa sestavljajo več kot štiri države članice Unije in Švica“ oziroma kot „regijami, ki jih sestavljajo štiri države članice Unije in Švica ali manj“;
 - (iv) pogoji ali metodologije, ki so bili že sprejeti na datum podpisa tega sporazuma, se uporabljajo v Švici in
 - (v) nove ali spremenjene pogoje ali metodologije, ki jih sprejme ACER v skladu s postopkom iz Uredbe (EU) 2016/1719, švicarski nacionalni regulativni organ v enem mesecu vključi v švicarski regulativni red. Pogoji ali metodologije se v Švici začasno uporabljajo od datuma začetka njihove uporabe v Uniji. Vsaka začasna uporaba se konča z vključitvijo v švicarski regulativni red s strani švicarskega nacionalnega regulativnega organa.

9. 32017 R 2195: Uredba Komisije (EU) 2017/2195 z dne 23. novembra 2017 o določitvi smernic za izravnavo električne energije (UL L 312, 28.11.2017, str. 6, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2195/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
- 32021 R 0280: Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/280 z dne 22. februarja 2021 o spremembi uredb (EU) 2015/1222, (EU) 2016/1719, (EU) 2017/2195 in (EU) 2017/1485 za njihovo uskladitev z Uredbo (EU) 2019/943 (UL EU L 62, 23.2.2021, str. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/280/oj>).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (EU) 2017/2195 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) v členu 1 se doda naslednji odstavek:

„9. Švicarski OPS in operaterji trga sodelujejo v evropskih platformah za izmenjavo standardnih produktov za izravnalno energijo pod enakimi pogoji kot OPS in operaterji trga iz Unije, ko so izpolnjeni tehnični in regulativni pogoji iz te uredbe. Komisija pri svoji odločitvi v skladu z odstavkom 7 upošteva, da se šteje, da so z izvajanjem Sporazuma izpolnjeni pogoji v skladu z odstavkom 6. Vsi udeleženi akterji hitro sprejmejo potrebne ukrepe, da se Švici omogoči pridružitvev spajanju trgov v devetih mesecih od začetka veljavnosti Sporazuma.“;

- (b) kar zadeva pogoje ali metodologije, katerih sprejetje je predvideno v Uredbi (EU) 2017/2195:
- (i) švicarski OPS in nacionalni regulativni organ sodelujeta pri pripravi morebitnih novih ali spremenjenih pogojev ali metodologij, njune pripombe pa se upoštevajo pri odločanju o pogojih ali metodologijah;
 - (ii) pri glasovanju in ugotavljanju, ali so doseženi zadevni pragi držav članic ali prebivalcev za kvalificirano večino, se upoštevata Švica in njeno prebivalstvo;
 - (iii) navedbi „regije pa sestavlja več kot pet držav članic“ v členu 4(4) in „regijami, ki jih sestavlja pet držav članic ali manj“ v členu 4(4) se razumeta kot „regije pa sestavljajo več kot štiri države članice Unije in Švica“ oziroma kot „regijami, ki jih sestavljajo štiri države članice Unije in Švica ali manj“;
 - (iv) pogoji ali metodologije, ki so bili že sprejeti na datum podpisa tega sporazuma, se uporabljajo v Švici in
 - (v) nove ali spremenjene pogoje ali metodologije, ki jih sprejme ACER v skladu s postopkom iz Uredbe (EU) 2017/2195, švicarski nacionalni regulativni organ v enem mesecu vključi v švicarski regulativni red. Pogoji ali metodologije se v Švici začasno uporabljajo od datuma začetka njihove uporabe v Uniji. Vsaka začasna uporaba se konča z vključitvijo v švicarski regulativni red s strani švicarskega nacionalnega regulativnega organa.

10. 32017 R 2196: Uredba Komisije (EU) 2017/2196 z dne 24. novembra 2017 o vzpostavitvi omrežnega kodeksa o izrednih razmerah pri oskrbi z električno energijo in ponovni vzpostavitvi oskrbe (UL EU L 312, 28.11.2017, str. 54, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/2196/oj>).

11. 32016 R 1388: Uredba Komisije (EU) 2016/1388 z dne 17. avgusta 2016 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za priključitev odjemalcev (UL EU L 223, 18.8.2016, str. 10, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1388/oj>).

Za namene tega sporazuma ima Komisija pristojnosti v skladu s členom 51.

12. 32016 R 0631: Uredba Komisije (EU) 2016/631 z dne 14. aprila 2016 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev proizvajalcev električne energije na omrežje (UL EU L 112, 27.4.2016, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/631/oj>).

Za namene tega sporazuma ima Komisija pristojnosti v skladu s členom 61.

13. 32016 R 1447: Uredba Komisije (EU) 2016/1447 z dne 26. avgusta 2016 o vzpostavitvi kodeksa omrežja za zahteve za priključitev visokonapetostnih sistemov prenosa z enosmernim tokom in modulov v proizvodnem polju, priključenih na enosmerni tok, na omrežje (UL EU L 241, 8.9.2016, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/1447/oj>).

Za namene tega sporazuma ima Komisija pristojnosti v skladu s členom 78.

14. 32017 R 1485: Uredba Komisije (EU) 2017/1485 z dne 2. avgusta 2017 o določitvi smernic za obratovanje sistema za prenos električne energije (UL EU L 220, 25.8.2017, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1485/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
- 32021 R 0280: Izvedbena uredba Komisije (EU) 2021/280 z dne 22. februarja 2021 (UL L 62, 23.2.2021, str. 24).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (EU) 2017/1485 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) kar zadeva pogoje ali metodologije, katerih sprejetje je predvideno v Uredbi (EU) 2017/1485:
- (i) švicarski sistemski operater prenosnega omrežja in nacionalni regulativni organ sodelujeta pri pripravi morebitnih novih ali spremenjenih pogojev ali metodologij, njune pripombe pa se upoštevajo pri odločanju o pogojih ali metodologijah;
 - (ii) pri glasovanju in ugotavljanju, ali so doseženi zadevni pragi držav članic ali prebivalcev za kvalificirano večino, se upoštevata Švica in njeno prebivalstvo;
 - (iii) navedbi „regije pa sestavlja več kot pet držav članic“ v členu 5(5) in „regijami, ki jih sestavlja pet držav članic ali manj“ v členu 5(5) se razumeta kot „regije pa sestavljajo več kot štiri države članice Unije in Švica“ oziroma kot „regijami, ki jih sestavljajo štiri države članice Unije in Švica ali manj“;

- (iv) pogoji ali metodologije, ki so bili že sprejeti na datum podpisa tega sporazuma, se uporabljajo v Švici in
- (v) nove ali spremenjene pogoje ali metodologije, ki jih sprejme ACER v skladu s postopkom iz Uredbe (EU) 2017/1485, švicarski nacionalni regulativni organ v enem mesecu vključi v švicarski regulativni red. Pogoji ali metodologije se v Švici začasno uporabljajo od datuma začetka njihove uporabe v EU. Vsaka začasna uporaba se konča z vključitvijo v švicarski regulativni red s strani švicarskega nacionalnega regulativnega organa.

15. 32024 L 01366: Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/1366 z dne 11. marca 2024 o dopolnitvi Uredbe (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z oblikovanjem omrežnega kodeksa s sektorskimi pravili za vidike kibernetске varnosti čezmejnih pretokov električne energije (UL EU L, 2024/1366, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1366/oj).

Za namene tega sporazuma se določbe Uredbe (EU) 2024/1366 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) vstavi se naslednji člen:

„Člen 1a

1. Švica do začetka veljavnosti Sporazuma ustanovi ali imenuje naslednje organe in telesa:

- (a) nacionalni vladni ali regulativni organ, odgovoren za izvajanje nalog, dodeljenih ‚pristojnemu organu‘ v tej uredbi; kar zadeva Švico, se sklicevanja v tej uredbi na ‚pristojni organ‘ razumejo kot sklicevanja na navedeni imenovani organ;

- (b) eno ali več skupin za odzivanje na incidente na področju računalniške varnosti (v nadaljnjem besedilu: skupine CSIRT), odgovornih za obvladovanje incidentov s področja uporabe te uredbe v skladu z natančno opredeljenim postopkom; te skupine lahko vzpostavijo sodelovanje z nacionalnimi skupinami CSIRT držav članic Unije, kolikor je to potrebno za uporabo te uredbe; Švica v okviru takšnega sodelovanja omogoča uspešno, učinkovito in varno izmenjavo informacij s temi nacionalnimi skupinami CSIRT z uporabo ustreznih protokolov za izmenjavo informacij, vključno s semaforским protokolom. Kar zadeva Švico, se sklicevanja v tej uredbi na ‚skupino CSIRT‘ razumejo kot sklicevanja na skupino ali skupine, imenovane v skladu s prvim pododstavkom.

Švica eno od svojih skupin CSIRT imenuje za koordinatorja za namene usklajenega razkrivanja ranljivosti (v nadaljnjem besedilu: usklajevalna skupina CSIRT). Usklajevalna skupina CSIRT deluje kot zaupanja vredna posrednica, ki po potrebi olajšuje sodelovanje med fizično ali pravno osebo, ki poroča o ranljivostih, in proizvajalcem ali ponudnikom potencialno ranljivih proizvodov informacijske in komunikacijske tehnologije (IKT) ali storitev IKT, in sicer na zahtevo katere koli od teh strani. Naloge usklajevalne skupine CSIRT vključujejo:

- (i) identifikacijo zadevnih subjektov in vzpostavitev stika z njimi;

- (ii) pomoč fizičnim ali pravnim osebam, ki poročajo o ranljivosti, in
- (iii) pogajanja o časovnicah razkrivanja in obvladovanju ranljivosti, ki vplivajo na več subjektov.

Švica zagotovi, da lahko fizične ali pravne osebe o ranljivosti poročajo – kadar to zahtevajo, anonimno – usklajevalni skupini CSIRT. Ta zagotovi skrbno nadaljnje ukrepanje v zvezi s sporočeno ranljivostjo in anonimnost fizične ali pravne osebe, ki je o ranljivosti poročala. Kadar bi lahko sporočena ranljivost pomembno vplivala na subjekte ne le v Švici, temveč tudi v eni ali več državah članicah Unije, švicarska usklajevalna skupina CSIRT po potrebi sodeluje z drugimi usklajevalnimi skupinami CSIRT v okviru mreže skupin CSIRT;

- (c) enega ali več pristojnih organov, odgovornih za obvladovanje kibernetских incidentov velikih razsežnosti in kriz v okviru področja uporabe te uredbe, ki opredelijo nacionalni načrt odzivanja na kibernetске incidente velikih razsežnosti in krize za električno energijo, v katerem so določeni cilji in ureditve za obvladovanje kibernetских incidentov velikih razsežnosti in kriz. Kar zadeva Švico, se sklicevanja v tej uredbi na „organe za obvladovanje kibernetских kriz“, „organe za obvladovanje kibernetских kriz v omrežnih in informacijskih sistemih“ ali „nacionalne organe za obvladovanje kibernetских kriz“ razumejo kot sklicevanja na navedeni imenovani organ;

- (d) kontaktno točko, ki opravlja povezovalno funkcijo, da se zagotovi čezmejno sodelovanje v okviru področja uporabe te uredbe med švicarskimi organi in ustreznimi organi držav članic Unije ter po potrebi s Komisijo in Agencijo Evropske unije za kibernetično varnost (v nadaljnjem besedilu: ENISA) ter medsektorsko sodelovanje z drugimi pristojnimi organi v Švici. Kar zadeva Švico, se sklicevanja v tej uredbi na „nacionalno enotno kontaktno točko“ razumejo kot sklicevanja na navedeno imenovano kontaktno točko;
- (e) pristojni organ, odgovoren za kibernetično varnost. Kar zadeva Švico, se sklicevanja v tej uredbi na „pristojne organe, odgovorne za kibernetično varnost“ ali „nacionalne pristojne organe, odgovorne za kibernetično varnost“ razumejo kot sklicevanja na navedeni imenovani organ.

2. Švica do začetka veljavnosti Sporazuma uradno obvesti Komisijo, ACER, ENTSO za električno energijo in telo EU ODS ter jim sporoči ime in kontaktne podatke zadevnih organov iz odstavka 1.“;

- (b) kar zadeva pogoje ali metodologije ali načrte, katerih sprejetje je določeno v Uredbi (EU) 2024/1366:
 - (i) švicarski OPS, švicarski operaterji distribucijskih sistemov prek telesa EU ODS in pristojni organ sodelujejo pri pripravi morebitnih novih ali spremenjenih pogojev ali metodologij ali načrtov, njihove pripombe pa se upoštevajo pri odločanju o pogojih ali metodologijah;

- (ii) pri glasovanju o pogojih ali metodologijah ali načrtih in ugotavljanju, ali so doseženi zadevni pragi držav članic Unije ali prebivalcev za kvalificirano večino, se upoštevata Švica in njeno prebivalstvo;
 - (iii) navedba „regijo obratovanja sistema pa sestavlja več kot pet držav članic“ v členu 7(3) se razume kot „regijo obratovanja sistema pa sestavljajo več kot štiri države članice Evropske unije in Švica“;
 - (iv) pogoji ali metodologije in načrti, ki so bili že sprejeti na datum podpisa tega sporazuma, se uporabljajo v Švici;
 - (v) nove ali spremenjene pogoje ali metodologije in načrte, ki so sprejeti v Uniji v skladu s postopkom iz Uredbe (EU) 2024/1366, švicarski pristojni organ v enem mesecu vključi v švicarski regulativni red. Pogoji ali metodologije se v Švici začasno uporabljajo od datuma začetka njihove uporabe v Uniji. Vsaka začasna uporaba se konča z vključitvijo v švicarski regulativni red s strani švicarskega pristojnega organa;
- (c) v členu 2(6) in členu 33(2), točka (a)(i), se sklicevanje na Uredbo (EU) 2016/679, kar zadeva Švico, razume kot sklicevanje na ustrezno nacionalno zakonodajo;
- (d) člen 5, zadnji stavek, člen 38(8), člen 41(2), drugi stavek, člen 41(3) in (7) ter člen 43(4) se ne uporabljajo;

- (e) člen 37(4) se nadomesti z naslednjim:

„Pristojni organ se ob seznanitvi z nepopravljeno ranljivostjo, za katero še ni dokazov, da bi bila aktivno izrabljena, brez nepotrebnega odlašanja uskladi z usklajevalno skupino CSIRT za namene usklajenega razkrivanja ranljivosti, kot je določeno v členu 1a(1), točka (b), te uredbe.“;

- (f) člen 40(3) se nadomesti z naslednjim:

„Kadar kibernetški napad izpolnjuje pogoje za kibernetški incident velikih razsežnosti ali se pričakuje, da jih bo izpolnjeval, in vpliva na Švico, *ad hoc* skupina za čezmejno krizno usklajevanje o tem nemudoma obvesti nacionalne organe za obvladovanje kibernetških kriz v Švici in državah članicah Unije, na katere je incident vplival, ter Komisijo in Evropsko organizacijsko mrežo za povezovanje v kibernetški krizi (v nadaljnjem besedilu: mreža EU CyCLONe). V takem primeru *ad hoc* skupina za čezmejno krizno usklajevanje podpira mrežo EU-CyCLONe v zvezi s sektorskimi posebnostmi.“;

- (g) člen 42(3) se nadomesti z naslednjim:

„Skupine CSIRT informacije, ki jih prejmejo od ENISA, nemudoma razširijo zadevnim subjektom.“

16. 32019 L 0944: Direktiva (EU) 2019/944 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o skupnih pravilih notranjega trga električne energije in spremembi Direktive 2012/27/EU (UL EU L 158, 14.6.2019, str. 125, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
- 32022 R 0869: Uredba (EU) 2022/869 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. maja 2022 o smernicah za vseevropsko energetska infrastrukturo, spremembi uredb (ES) št. 715/2009, (EU) 2019/942 in (EU) 2019/943 ter direktiv 2009/73/ES in (EU) 2019/944 in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 347/2013 (UL L 152, 3.6.2022, str. 45, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).
 - 32024 L 1711: Direktiva (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL EU L, 2024/1711, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>).

Za namene tega sporazuma se določbe Direktive (EU) 2019/944 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

- (a) Komisija ima v primerih, ki se nanašajo na Švico, pristojnosti v skladu s členom 44(1), členom 63 in členom 66(1);
- (b) člen 6a, člen 7(1) do (2) in (4) do (5), člen 8, člen 12(1), člen 15, člen 15a(1) do (8), člena 16 in 23, člen 24(1) in (3), člena 28 in 28a, člen 29(1) ter členi 32, 38 in 66a se začnejo izvajati najpozneje tri leta po začetku veljavnosti tega sporazuma;

- (c) člen 35(1) in (2) se glede ločevanja operaterjev distribucijskih sistemov, organiziranih v skladu s švicarskim javnim pravom, začne izvajati najpozneje tri leta po začetku veljavnosti tega sporazuma;
- (d) švicarski nacionalni regulativni organ začne izvajati naloge v zvezi s priključitvijo na nacionalna omrežja in dostopom do njih, vključno s tarifami za prenos in distribucijo, v skladu s členom 59(1), točka (a), in (7), točka (a), najpozneje pet let po začetku veljavnosti tega sporazuma;
- (e) Skupni odbor je pristojen v skladu s členom 65.

- 17. 32023 R 1162: Izvedbena uredba Komisije (EU) 2023/1162 z dne 6. junija 2023 o zahtevah za interoperabilnost ter nediskriminatornih in preglednih postopkih za dostop do merjenih podatkov in podatkov o porabi (UL EU L 154, 15.6.2023, str. 10, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2023/1162/oj).
- 18. 32011 R 1227: Uredba (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 25. oktobra 2011 o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (UL EU L 326, 8.12.2011, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1227/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
 - 32024 R 1106: Uredba (EU) 2024/1106 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. aprila 2024 o spremembi uredb (EU) št. 1227/2011 in (EU) 2019/942 v zvezi z izboljšanjem zaščite Unije pred tržno manipulacijo na veleprodajnem energetske trgu (UL EU L, 2024/1106, 17.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1106/oj>).

Za namene tega sporazuma veljajo določbe Uredbe (EU) št. 1227/2011 z naslednjimi prilagoditvami:

(a) v členu 1(2) se doda naslednje:

„Za izvedene finančne instrumente za električno energijo, ki niso zajeti v členu 2(4) in so uvrščeni v trgovanje na mestu trgovanja ali v sistemu trgovanja s tehnologijo razpršene evidence, ki ima statutarni sedež v Švici, Švica še naprej uporablja pravila, ki prepovedujejo tržno manipulacijo in trgovanje na podlagi notranjih informacij ter zagotavljajo primerljiv standard zaščite kot v Uniji.“;

(b) v členu 1 se doda nov odstavek:

„6. V Švici se ta uredba uporablja samo za veleprodajo električne energije, ne pa tudi za sektor plina.“;

(c) v členu 9 se vstavi nov odstavek:

„1a. Udeleženci na trgu, ki so ob začetku veljavnosti tega sporazuma prijavljeni pri švicarskem nacionalnem regulativnem organu in nacionalnem regulativnem organu države članice Unije, morajo svoje obveznosti prijave uskladiti s tem členom.“;

(d) v členu 13 se vstavi nov odstavek:

„8a. Kar zadeva Švico, Agencija izvaja čezmejne preiskave v skladu s členom 13(5) do (8) v tesnem in dejavnem sodelovanju s švicarskim nacionalnim regulativnim organom.“

V okviru takih čezmejnih preiskav pristojni švicarski organi, zlasti švicarski nacionalni regulativni organ, na švicarskem ozemlju v tesnem sodelovanju z Agencijo izvajajo preiskovalne ukrepe v skladu s členom 13a, členom 13b(2) in členom 13c.

Agencija lahko švicarski nacionalni regulativni organ pozove, naj sprejme konkretne preiskovalne ukrepe, pristojni švicarski organi pa te ukrepe izvedejo. Agencija na svojo zahtevo sodeluje pri izvajanju ukrepov.

Švicarski nacionalni regulativni organ zbere informacije, ki jih agencija potrebuje za učinkovito izvedbo preiskave, in jih po zaključku zadevnega preiskovalnega ukrepa brez nepotrebnega odlašanja posreduje Agenciji.

Kadar namerava agencija komunicirati z osebami na švicarskem ozemlju, tudi za namene zahtev po informacijah v skladu s členom 13b(1), zadevne informacije tem osebam oziroma Agenciji posreduje švicarski nacionalni regulativni organ.

Poročilo o preiskavi iz člena 13(11) pripravi Agencija. Ukrepe iz člena 13(11) sprejme švicarski nacionalni regulativni organ.“;

- (e) za ukrepe, ki jih sprejmejo pristojni švicarski organi v skladu s členom 13(8a), se izraz „agencija“ v členu 13g(1) in (4) razume kot „pristojni švicarski organ“;

(f) za členom 13j se vstavi nov člen:

„Člen 13k

Ukrepi, ki jih sprejmejo švicarski pristojni organi v skladu s členom 13(8a) in členom 13g, so predmet sodnega nadzora švicarskih sodišč.“.

19. 32014 R 1348: Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1348/2014 z dne 17. decembra 2014 o sporočanju podatkov v skladu s členom 8(2) in (6) Uredbe (EU) št. 1227/2011 Evropskega parlamenta in Sveta o celovitosti in preglednosti veleprodajnega energetskega trga (UL EU L 363, 18.12.2014, str. 121, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2014/1348/oj).
20. 32012 D 1117(01): Sklep Komisije z dne 15. novembra 2012 o ustanovitvi usklajevalne skupine za električno energijo (UL EU C 353, 17.11.2012, str. 2).

PRIVILEGIJI IN IMUNITETE

ČLEN 1

(ustreza 1. členu Protokola (št. 7))

Prostori in stavbe Agencije so nedotakljivi. Ne smejo se preiskovati, zaseči, zapleniti ali razlastiti. Nepremičnine in premoženje Agencije ne morejo biti predmet upravnega ali pravnega prisilnega ukrepa brez dovoljenja Sodišča Evropske unije.

ČLEN 2

(ustreza 2. členu Protokola (št. 7))

Arhivi Agencije so nedotakljivi.

ČLEN 3

(ustreza 3. in 4. členu Protokola (št. 7))

1. Agencija, njena sredstva, prihodki in drugo premoženje so oproščeni vseh neposrednih davkov.

2. Blago in storitve, ki se za službene potrebe Agencije izvažajo iz Švice ali so dobavljene Agenciji v Švici, so oproščene vseh posrednih dajatev in davkov.
3. Oprostitev plačila DDV se odobri, če dejanska skupna nakupna cena blaga in storitev, navedenih v računu ali ustreznem dokumentu, znaša vsaj 100 švicarskih frankov (vključno z davkom). Agencija je oproščena vseh carin, prepovedi in omejitev pri uvozu in izvozu za predmete, namenjene njeni uradni uporabi. tako uvoženih predmetov se v Švici ne sme odplačno ali neodplačno odstopiti, razen pod pogoji, ki jih je odobrila švicarska vlada.
4. Oprostitev plačila DDV, trošarin in drugih posrednih davkov se izvede z odpustom ob predložitvi temu namenjenih švicarskih obrazcev dobavitelju blaga ali storitev.
5. Ne odobri se oprostitev za davke in dajatve, ki so le plačilo za zagotavljanje javnih storitev.

ČLEN 4

(ustreza 5. členu Protokola (št. 7))

Pri uradni komunikaciji in prenosu vseh svojih dokumentov uživa Agencija v Švici tako obravnavanje, kakršno ta država daje diplomatskim predstavništvom.

Uradnega dopisovanja in druge uradne komunikacije Agencije se ne sme cenzurirati.

ČLEN 5

(ustreza 6. členu Protokola (št. 7))

Prepustnice Unije, izdane članom in uslužbencem Agencije, se priznajo kot veljavni potni dokumenti na ozemlju Švice. Te prepustnice se izdajo uradnikom in drugim uslužbencem pod pogoji, določenimi v kadrovske predpise za uradnike in pogoji za zaposlitev drugih uslužbencev Unije (Uredba št. 31 (EGS), 11 (ESAE) o določitvi Kadrovske predpisev za uradnike in pogojev za zaposlitev drugih uslužbencev Evropske gospodarske skupnosti in Evropske skupnosti za atomsko energijo (UL 45, 14.6.1962, str. 1385), vključno z morebitnimi naknadnimi spremembami).

ČLEN 6

(ustreza 10. členu Protokola (št. 7))

Predstavniki držav članic Unije, ki sodelujejo pri delu Agencije, njihovi svetovalci in tehnični strokovnjaki pri opravljanju svojih nalog in med potovanjem na kraj zasedanja v Švici in nazaj uživajo običajne privilegije, imunitete in olajšave.

ČLEN 7

(ustreza 11. členu Protokola (št. 7))

Na ozemlju Švice in ne glede na njihovo državljanstvo, uradniki in drugi uslužbenci Agencije:

- (a) uživajo, ob upoštevanju določb Pogodb, ki se nanašajo na odgovornost uradnikov in drugih uslužbencev do Unije in na pristojnost Sodišča Evropske unije v sporih med Unijo in njenimi uradniki in drugimi uslužbenci, imuniteto pred sodnimi postopki za dejanja, storjena pri opravljanju uradnih dolžnosti, vključno z izgovorjenimi ali zapisanimi besedami. To imuniteto uživajo tudi po prenehanju funkcije;
- (b) zanje ter za njihove zakonce in vzdrževane družinske člane ne veljajo omejitve glede priseljevanja ali formalnosti glede registriranja tujcev;
- (c) glede monetarnih ali deviznih predpisov uživajo enake olajšave, kot jih imajo običajno uradniki mednarodnih organizacij;
- (d) imajo pravico, da brez carine uvozijo pohištvo in druge predmete za osebno uporabo, ko prvič prevzamejo dolžnost v Švici, ter pravico, da jih potem ob prenehanju dolžnosti v tej državi brez carin ponovno izvozijo; v obeh primerih pod pogoji, ki jih vlada države, v kateri uveljavljajo to pravico, šteje za potrebne;

- (e) imajo pravico uvoziti brez carine avtomobil za osebno uporabo, pridobljen v državi njihovega zadnjega prebivališča ali državi njihovega državljanstva, pod pogoji, ki veljajo na domačem trgu te države, ter ga ponovno izvoziti brez carine, v obeh primerih pod pogoji, ki jih vlada Švice šteje za potrebne.

ČLEN 8

(ustreza 12. členu Protokola (št. 7))

Uradniki in drugi uslužbenci Agencije so dolžni plačevati davek v korist Unije od plač, mezd in prejemkov, ki jih prejemajo od Agencije, v skladu s pogoji in postopki, ki jih določa pravo Unije.

Oproščeni so švicarskih zveznih, kantonskih in občinskih davkov na plače, mezde in prejemke, ki jih plačuje Agencija.

ČLEN 9

(ustreza 13. členu Protokola (št. 7))

Pri izvajanju davka od dohodka, od premoženja in od dediščin ter pri uporabi konvencij o izogibanju dvojnega obdavčevanja, sklenjenih med Švico in državami članicami Unije, se za uradnike in druge uslužbence Agencije, ki imajo izključno zaradi opravljanja svojih dolžnosti v službi Agencije prebivališče za davčne namene na ozemlju Švice v času, ko nastopijo službo pri Agenciji, šteje tako v Švici kot v državi njihovega davčnega domicila, da so obdržali domicil v slednji državi, če je ta država članica Unije. Ta določba se uporablja tudi za zakonca, kolikor ta sam ne opravlja pridobitne dejavnosti, in za vzdrževane otroke, za katere skrbijo osebe iz tega člena.

Premičnine oseb iz prvega odstavka, ki so v Švici, so v Švici oproščene davka od dediščin; pri odmeri tega davka se ob upoštevanju pravic tretjih držav in ob morebitni uporabi določb mednarodnih konvencij o dvojnem obdavčevanju šteje, da so take premičnine na ozemlju države davčnega domicila.

Pri uporabi določb tega člena se ne upošteva domicil, pridobljen izključno zaradi opravljanja dolžnosti v službi drugih mednarodnih organizacij.

ČLEN 10

(ustreza 14. členu Protokola (št. 7))

Pravo Unije določi sistem socialnovarnostnih prejemkov za uradnike in druge uslužbence Unije.

Uradniki in drugi uslužbenci Agencije se zato niso dolžni vključiti v švicarski sistem socialnega zavarovanja, če so že vključeni v sistem socialnovarnostnih prejemkov za uradnike in druge uslužbence Unije. Družinski člani članov osebja Agencije, ki so del njihovega gospodinjstva, so vključeni v sistem socialnovarnostnih prejemkov za uradnike in druge uslužbence Unije, če niso zaposleni pri drugem delodajalcu kot pri Agenciji ter ne prejemajo socialnovarnostnih prejemkov od države članice Unije ali Švice.

ČLEN 11

(ustreza 15. členu Protokola (št. 7))

Pravo Unije določi kategorije uradnikov in drugih uslužbencev Agencije, za katere se v celoti ali delno uporabljajo določbe členov 7, 8 in 9.

Švici se redno sporočajo imena, službeni položaji in naslovi uradnikov in drugih uslužbencev, vključenih v take kategorije.

ČLEN 12

(ustreza 17. členu Protokola (št. 7))

Uradnikom in drugim uslužbencem Agencije se priznajo privilegiji, imunitete in olajšave izključno v interesu Agencije.

Agencija mora uradniku ali drugemu uslužbencu odvzeti priznano imuniteto, kadar meni, da odvzem imunitete ni v nasprotju z interesi Agencije.

ČLEN 13

(ustreza 18. členu Protokola (št. 7))

Agencija sodeluje s pristojnimi organi Švice ali zadevnih držav članic Unije pri uporabi določb tega dodatka.

PREHODNA UREDITEV ZA OBSTOJEČE
DOLGOROČNE REZERVACIJE ZMOGLJIVOSTI
NA INTERKONEKTORJIH NA ŠVICARSKIH MEJAH

ODDELEK A

NAČELA ZA FINANČNO NADOMESTILO

ČLEN 1

Splošna načela in področje uporabe

1. Ta priloga določa načela za prehodni mehanizem finančnega nadomestila za imetnike pogodb iz oddelka B.
2. Finančno nadomestilo se izračuna na podlagi ekonomske vrednosti rezervacij zmogljivosti za imetnike pogodb, izračunane v skladu s členom 2.
3. Finančno nadomestilo se dodeli za prehodno obdobje iz člena 8(1) tega sporazuma.

4. Pred sodelovanjem Švice pri enotnem spajanju trgov za dan vnaprej morajo imetniki pogodb, ki želijo prejeti finančno nadomestilo, pridobiti potrebne čezmejne zmogljivosti na dražbi, ki jo izvede Skupni urad za dodeljevanje, v skladu z veljavnimi pravili in postopki, ki jih določi Skupni urad za dodeljevanje. Imetniki pogodb niso upravičeni do nadomestila, če jim v dražbenem postopku ni uspelo pridobiti potrebnih zmogljivosti.

5. Ko se Švica pridruži enotnemu spajanju trgov za dan vnaprej, imetniki pogodb, ki želijo prejeti finančno nadomestilo, dokažejo, da je bila njihova ponudba sprejeta v postopku enotnega spajanja trgov za dan vnaprej v skladu z veljavnimi pravili in postopki, kot so opredeljeni v Uredbi (EU) 2015/1222 z dne 24. julija 2015 o določitvi smernic za dodeljevanje zmogljivosti in upravljanje prezasedenosti (UL L 197, 25.7.2015, str. 24, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1222/oj>).

ČLEN 2

Izračun finančnega nadomestila

1. Finančno nadomestilo se izračuna na podlagi obsega nadomestila (v MW za dano uro), kot je opredeljen v odstavkih 2 in 3, pomnoženega s ceno nadomestila (v EUR/MWh), kot je opredeljena v odstavku 4.

2. Obseg nadomestila za vsako pogodbo je:

- (a) v obdobju pred pridružitvijo Švice enotnemu spajanju trgov za dan vnaprej zmogljivost (v MW za dano uro), dodeljena imetniku pogodbe v dražbenem postopku; ko imetniki pogodb zahtevajo nadomestilo, predložijo dokazilo, da je bila pridobljena in uporabljena zmogljivost do obsega pogodbe na meji ter da je proizvodni obrat na voljo v zadevni tržni časovni enoti;
- (b) po pridružitvi Švice enotnemu spajanju trgov za dan vnaprej obseg (v MW za dano uro) uspešne ponudbe v postopku enotnega spajanja trgov za dan vnaprej na zadevnem trgovalnem območju do največjega obsega pogodb; ko imetniki pogodb zahtevajo finančno nadomestilo, predložijo dokazilo o obsegu uspešne ponudbe in razpoložljivosti proizvodnega obrata v zadevni tržni časovni enoti.

3. V katerem koli danem letu se obseg nadomestila v skladu z odstavkom 2 zmanjša na naslednje odstotke:

- 74,3 % za smer iz Francije v Švico pozimi (od 1. oktobra do 30. aprila) in 68,5 % poleti (od 1. maja do 30. septembra);
- 93,9 % za smer iz Švice v Francijo pozimi (od 1. oktobra do 30. aprila) in 100 % poleti (od 1. maja do 30. septembra).

4. Cena nadomestila se izračuna naknadno kot pozitivna razlika v ceni med končnimi cenami Švice in Francije na trgu za dan vnaprej, pri čemer se upošteva smer pretekle rezervacije zmogljivosti, ki izhaja iz tržnega rezultata v obdobju trgovanja za dan vnaprej, izračunanega za vsako tržno časovno enoto posebej. Če je razlika v ceni negativna, se nadomestilo ne izplača.

5. Znesek nadomestila, izračunanega v skladu z odstavki 1 do 4, se dodatno zmanjša za 20 %, da se upošteva prispevek imetnikov pogodb k stroškom vzdrževanja in kapitala za omrežje.
6. Če skupna izplačila nadomestil imetnikom pogodb, izračunana v skladu z odstavki 1 do 5, presegajo prihodek od dražb, ki je bil ustvarjen na francosko-švicarski meji ali ji je bil dodeljen, se izplačila nadomestil sorazmerno zmanjšajo za vse imetnike pogodb, da se zagotovi, da skupna izplačila nadomestil ne presegajo razpoložljivega prihodka od dražb.
7. Skupno finančno nadomestilo za vsakega imetnika pogodbe, izračunano v skladu s tem členom, se imetnikom pogodb izplačuje naknadno mesečno.

ČLEN 3

Financiranje nadomestil

Finančno nadomestilo v skladu s členom 2 se financira iz prihodka od dražb, ustvarjenega z dodeljevanjem zmogljivosti na francosko-švicarski meji, bodisi kot izhaja iz dražbe zmogljivosti na tej meji, ki jo izvede Skupni odbor za dodeljevanje, bodisi kot je dodeljen meji z uporabo metodologije razdeljevanja prihodka od dražb.

ČLEN 4

Izvajanje, spremljanje in reševanje sporov

1. Nacionalni regulativni organi Francije in Švice se po potrebi dogovorijo o postopkih za izvajanje pravil iz te priloge v treh mesecih od začetka veljavnosti tega sporazuma. O osnutku postopkov uradno obvestijo ACER, Komisijo in Skupni odbor dva meseca po začetku veljavnosti tega sporazuma.
2. Nacionalni regulativni organi Francije in Švice so odgovorni za preverjanje skladnosti OPS in imetnikov pogodb s postopki, pripravljenimi v skladu z odstavkom 1, vključno s tem, da je nadomestilo, dodeljeno imetnikom pogodb, omejeno na pogodbe iz oddelka B te priloge. Letno poročilo o uporabi prehodnega mehanizma pošljejo agenciji ACER in Skupnemu odboru do 1. marca naslednjega leta.
3. Če nacionalni regulativni organi v treh mesecih od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma ne dosežejo soglasja o postopkih v skladu z odstavkom 1, lahko Švica zadevo predloži Skupnemu odboru, ki o izvedbenih postopkih odloči v šestih mesecih od datuma navedene predložitve.
4. Ne glede na odstavke 1 do 3 imajo imetniki pogodb pravico do prejema finančnega nadomestila od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma do konca prehodnega obdobja.

ODDELEK B

DOLGOROČNE POGODBE O REZERVACIJI ZMOGLJIVOSTI S FINANČNIM NADOMESTILOM

Smer	Ime pogodbe	Tehnologija	Najpoznejši končni datum
FR => CH	EOS CNP Cattenom 3 / 4	jedrska energija	konec proizvodne dejavnosti enot
FR => CH	NOK 94 / EDF 95	jedrska energija	30. 9. 2036
FR => CH	EDL Cattenom 3 / 4	jedrska energija	konec proizvodne dejavnosti enot
FR => CH	EDL 2000	jedrska energija	31. 12. 2039
FR => CH	Participation Bugey 2	jedrska energija	konec proizvodne dejavnosti enote
FR => CH	Participation Bugey 3	jedrska energija	konec proizvodne dejavnosti enote
FR => CH	EOS Cleuson Dixence	hidroenergija	30. 4. 2030
CH => FR	EOS Cleuson Dixence	hidroenergija	30. 4. 2030
FR => CH	Eposson Pompage	hidroenergija	konec proizvodne dejavnosti enote
CH => FR	Eposson Turbine	hidroenergija	konec proizvodne dejavnosti enote

ODDELEK C

HIDROELEKTRARNE, KI OHRANIJO REZERVACIJE ZMOGLJIVOSTI, KI NE PRESEGAJO 65 MW

Smer	Ime elektrarne	Največja rezervacija zmogljivosti (MW)	Najpoznejši končni datum
FR => CH	Kembs	35	konec koncesije (31. 12. 2035)
FR => CH	FM Chatelot	15	konec koncesije (31. 12. 2028)
CH => FR	FM Chatelot	30	konec koncesije (31. 12. 2028)
AT => CH	GKW Inn	13,3	konec koncesije (po letu 2050)
CH => IT	Kraftwerke Hinterrhein	65	konec koncesije (31. 12. 2042)
FR => CH	Bagnes Martigny (Champsec)	2	konec koncesije (31. 12. 2041)
CH => FR	Forces Motrices de Mauvoisin	41	konec koncesije (31. 12. 2041)

DRŽAVNA POMOČ

IZJEME IN POJASNILA

ODDELEK A

UKREPI, KI SO ZDRUŽLJIVI S PRAVILNIM DELOVANJEM

NOTRANJEGA TRGA

IZ ČLENA 13(2), TOČKA (c)

1. Naslednji obstoječi švicarski ukrepi so združljivi s pravilnim delovanjem notranjega trga in zanje ne velja člen 14(3), točka (b):
 - (a) nepovratna sredstva za naložbe v proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije v skladu s členi 25 do 29 energetskega zakona¹ (v nadaljnjem besedilu: EnG), vključno z začasno oprostitvijo plačila licenčnin za vodo v skladu s členom 50a zakona o vodni energiji)²;
 - (b) pogodbe na razliko za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije v skladu s členi 29a do 29e EnG;
 - (c) prispevek k operativnim stroškom za biomaso v skladu s členom 33a EnG;
 - (d) geotermalna jamstva v skladu s členom 33 EnG;

¹ Energiegesetz, 30. september 2016 (EnG, SR 730.0), različica, veljavna 1. januarja 2025.

² Bundesgesetz über die Nutzbarmachung der Wasserkräfte, 22. december 1916 (WRG, SR 721 80), različica, veljavna 1. januarja 2023.

- (e) nadomestilo za ukrepe glede tokov ostankov v skladu s členom 80(2) zakona o varstvu voda¹ in
 - (f) nadomestilo za ukrepe ekološke obnove, povezane z vodno energijo (vršno obratovanje hidroelektrarn, premeščanje plavin in selitev ribolova), v skladu s členom 34 EnG.
2. Švicarski organi se zavezujejo, da se od začetka veljavnosti tega sporazuma obratom, za katere ni odobreno odstopanje v skladu s členom 5(2), točka (b), ali členom 5(4) Uredbe (EU) 2019/943², nova pomoč za proizvodnjo električne energije v okviru ukrepov iz točke 1 lahko dodeli le, če:
- morajo svojo proizvodnjo električne energije prodajati na trgu,
 - niso spodbujeni k ponujanju svoje proizvodnje pod mejnimi stroški in ne prejemajo pomoči za tekoče poslovanje za proizvodnjo v obdobjih, v katerih je tržna vrednost te proizvodnje negativna.
3. Določbe točke 1, (a) in (b), se prenehajo uporabljati deset let po začetku veljavnosti tega sporazuma, določbe točke 1, (c) do (f), pa se prenehajo uporabljati šest let po začetku veljavnosti tega sporazuma. Po izteku teh rokov švicarski nadzorni organ te ukrepe vključi v svoje redno pregledovanje v skladu s členom 15(4).

¹ Bundesgesetz über den Schutz der Gewässer, 24. januar 1991 (GschG, SR 814 20), različica, veljavna 1. februarja 2023.

² Uredba (EU) 2019/943 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o notranjem trgu električne energije, (UL L 158, 14.6.2019, str. 54), kot je ustrezno v skladu s Prilogo.

ODDELEK B

KATEGORIJE POMOČI, KI SE LAHKO ŠTEJEJO ZA ZDRUŽLJIVE S PRAVILNIM DELOVANJEM NOTRANJEGA TRGA IZ ČLENA 13(3), TOČKA (e)

Za združljive s pravilnim delovanjem notranjega trga se lahko štejejo naslednje kategorije pomoči:

[...]

ODDELEK C

SKUPINSKE IZJEME IZ ČLENA 13(4)

Pomoč se šteje za združljivo s pravilnim delovanjem notranjega trga in je izvzeta iz obveznosti priglasitve iz člena 14, če je dodeljena v skladu z vsebinskimi pogoji iz naslednjih določb:

- (a) poglavji I in III Uredbe Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL EU L 187, 26.6.2014, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z Uredbo Komisije (EU) 2023/1315 z dne 23. junija 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe ter Uredbe (EU) 2022/2473 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe (UL EU L 167, 30.6.2023, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1315/oj>);
- (b) členi 1 do 6 Sklepa Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL L 7, 11.1.2012, str. 3 ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj>).

ODDELEK D

POMOČ *DE MINIMIS* IZ ČLENA 13(6)

Pomoč *de minimis* ima tak pomen, kot ga ima v Uredbi Komisije (EU) 2023/2831 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL EU L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj>).

Za pomoč, dodeljeno podjetjem, ki so pooblaščen za opravljanje storitev splošnega gospodarskega interesa, ima izraz „pomoč *de minimis*“ tak pomen, kot ga ima v Uredbi Komisije (EU) 2023/2832 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis*, dodeljeni podjetjem, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena (UL L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2382/oj>).

DRŽAVNA POMOČ

SPLOŠNI IN SEKTORSKI AKTI, KI SE UPORABLJAJO V EVROPSKI UNIJI,
IZ ČLENA 14(2)

ODDELEK A

SPLOŠNI IN SEKTORSKI AKTI

- (1) Za namene dela III in v skladu s členom 14(2) tega sporazuma Unija uporablja naslednje akte:
- (a) Uredba Sveta (EU) 2015/1589 z dne 13. julija 2015 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL EU L 248, 24.9.2015, str. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>);
 - (b) Uredba Komisije (ES) št. 794/2004 z dne 21. aprila 2004 o izvajanju Uredbe Sveta (EU) 2015/1589 o določitvi podrobnih pravil za uporabo člena 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije (UL EU L 140, 30.4.2004, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z Uredbo Komisije (EU) 2016/2105 z dne 1. decembra 2016 o spremembi Priloge I k Uredbi (ES) št. 794/2004 glede obrazca, ki se uporablja za priglasitev državne pomoči sektorju ribištva in akvakulture (UL EU L 327, 2.12.2016, str. 19, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/2105/oj>);

- (c) Uredba Komisije (EU) št. 651/2014 z dne 17. junija 2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe (UL EU L 187, 26.6.2014, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z Uredbo Komisije (EU) 2023/1315 z dne 23. junija 2023 o spremembi Uredbe (EU) št. 651/2014 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za združljive z notranjim trgom pri uporabi členov 107 in 108 Pogodbe ter Uredbe (EU) 2022/2473 o razglasitvi nekaterih vrst pomoči za podjetja, ki se ukvarjajo s proizvodnjo, predelavo in trženjem ribiških proizvodov in proizvodov iz akvakulture, za združljive z notranjim trgom z uporabo členov 107 in 108 Pogodbe (UL EU L 167, 30.6.2023, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/1315/oj>);
- (d) Sklep Komisije z dne 20. decembra 2011 o uporabi člena 106(2) Pogodbe o delovanju Evropske unije za državno pomoč v obliki nadomestila za javne storitve, dodeljenega nekaterim podjetjem, pooblaščenim za opravljanje storitev splošnega gospodarskega pomena (UL EU L 7, 11.1.2012, str. 3, ELI: [http://data.europa.eu/eli/dec/2012/21\(1\)/oj](http://data.europa.eu/eli/dec/2012/21(1)/oj));
- (e) Uredba Komisije (EU) 2023/2831 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* (UL EU L, 2023/2831, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2831/oj>);
- (f) Uredba Komisije (EU) 2023/2832 z dne 13. decembra 2023 o uporabi členov 107 in 108 Pogodbe o delovanju Evropske unije pri pomoči *de minimis* za podjetja, ki opravljajo storitve splošnega gospodarskega pomena (UL EU L, 2023/2832, 15.12.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2023/2832/oj>).

- (2) Za namene dela III in v skladu s členom 14(3) tega sporazuma Švica vzpostavi in vzdržuje sistem nadzora državne pomoči, ki vedno zagotavlja raven nadzora in izvrševanja, enakovredno tisti, ki jo uporablja Unija, kot je določeno v členu 14(2) in točki 1 tega oddelka.

ODDELEK B

SMERNICE, SPOROČILA IN PRAKSA ODLOČANJA KOMISIJE

- (1) Za namene dela III in v skladu s členom 14(3) tega sporazuma švicarski nadzorni organ in pristojni pravosodni organi v Švici ustrezno in v največji možni meri upoštevajo ustrezne smernice in sporočila, ki zavezujejo Komisijo, ter njeno prakso odločanja, da bi zagotovili raven nadzora in izvrševanja, enakovredno tisti v Uniji.
- (2) Komisija Skupni odbor uradno obvesti o smernicah in sporočilih, za katere meni, da so pomembni v skladu s tem sporazumom, ter jih objavi.

OKOLJE

Ustrezni pravni akti Unije o varstvu okolja iz člena 20 in člena 27(3) tega sporazuma so naslednji:

1. 32011 L 0092: Direktiva 2011/92/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. decembra 2011 o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL EU L 26, 28.1.2012, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
 - 32014 L 0052: Direktiva 2014/52/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. aprila 2014 o spremembi Direktive 2011/92/EU o presoji vplivov nekaterih javnih in zasebnih projektov na okolje (UL EU L 124, 25.4.2014, str. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/52/oj>).
2. 32001 L 0042: Direktiva 2001/42/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. junija 2001 o presoji vplivov nekaterih načrtov in programov na okolje (UL L 197, 21.7.2001, str. 30, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).
3. 32016 L 0802: Direktiva (EU) 2016/802 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 glede zmanjšanja vsebnosti žvepla v nekaterih vrstah tekočega goriva (UL L 132, 21.5.2016, str. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2016/802/oj>).

4. 32010 L 0075: Direktiva 2010/75/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 24. novembra 2010 o industrijskih emisijah (celovito preprečevanje in nadzorovanje onesnaževanja) (UL EU L 334, 17.12.2010, str. 17, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2010/75/oj>).
5. 32009 L 0147: Direktiva 2009/147/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 30. novembra 2009 o ohranjanju prosto živečih ptic (UL EU L 20, 26.1.2010, str. 7, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/147/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
 - 32013 L 0017: Direktiva Sveta 2013/17/EU z dne 13. maja 2013 o prilagoditvi nekaterih direktiv na področju okolja zaradi pristopa Republike Hrvaške (UL EU L 158, 10.6.2013, str. 193, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/17/oj>),
 - 32019 R 1010: Uredba (EU) 2019/1010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o uskladitvi obveznosti poročanja na področju zakonodaje, povezane z okoljem, ter spremembi uredb (ES) št. 166/2006 in (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 2002/49/ES, 2004/35/ES, 2007/2/ES, 2009/147/ES in 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 338/97 in (ES) št. 2173/2005 ter Direktive Sveta 86/278/EGS (UL EU L 170, 25.6.2019, str. 115, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1010/oj>).

6. 32004 L 0035: Direktiva 2004/35/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 21. aprila 2004 o okoljski odgovornosti v zvezi s preprečevanjem in sanacijo okoljske škode (UL EU L 143, 30.4.2004, str. 56, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2004/35/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
- 32006 L 0021: Direktiva 2006/21/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. marca 2006 o ravnanju z odpadki iz rudarskih in drugih ekstraktivnih dejavnosti ter o spremembi Direktive 2004/35/ES (UL EU L 102, 11.4.2006, str. 15, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/21/oj>),
 - 32009 L 0031: Direktiva 2009/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. aprila 2009 o geološkem shranjevanju ogljikovega dioksida in spremembi Direktive Sveta 85/337/EGS, direktiv 2000/60/ES, 2001/80/ES, 2004/35/ES, 2006/12/ES, 2008/1/ES Evropskega parlamenta in Sveta ter Uredbe (ES) št. 1013/2006 (UL EU L 140, 5.6.2009, str. 114, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/31/oj>),
 - 32013 L 0030: Direktiva 2013/30/EU Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. junija 2013 o varnosti naftnih in plinskih dejavnosti na morju in spremembi Direktive 2004/35/ES (UL EU L 178, 28.6.2013, str. 66, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/30/oj>),

- 32019 R 1010: Uredba (EU) 2019/1010 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o uskladitvi obveznosti poročanja na področju zakonodaje, povezane z okoljem, ter spremembi uredb (ES) št. 166/2006 in (EU) št. 995/2010 Evropskega parlamenta in Sveta, direktiv 2002/49/ES, 2004/35/ES, 2007/2/ES, 2009/147/ES in 2010/63/EU Evropskega parlamenta in Sveta, uredb Sveta (ES) št. 338/97 in (ES) št. 2173/2005 ter Direktive Sveta 86/278/EGS (UL EU L 170, 25.6.2019, str. 115, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/1010/oj>).
-

OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE

Če v tehničnih prilagoditvah ni določeno drugače:

- se razume, da pravice in obveznosti iz pravnih aktov Unije, vključenih v to prilogo, za države članice Unije, veljajo tudi za Švico,
- se sklicevanja na fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali sedežem v državah članicah Unije v teh aktih razumejo, kot da zajemajo tudi sklicevanja na fizične ali pravne osebe s prebivališčem ali sedežem v Švici.

To se uporablja ob polnem spoštovanju institucionalnih določb iz dela V tega sporazuma.

AKTI, NA KATERE SE SKLICUJE TA PRILOGA

1. 32018 L 2001: Direktiva (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL EU L 328, 21.12.2018, str. 82, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>), akt, kakor je bil spremenjen z naslednjim:
 - 32023 L 2413: Direktiva (EU) 2023/2413 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. oktobra 2023 o spremembi Direktive (EU) 2018/2001, Uredbe (EU) 2018/1999 in Direktive 98/70/ES glede spodbujanja energije iz obnovljivih virov ter razveljavitvi Direktive Sveta (EU) 2015/652 (UL EU L, 2023/2413, 31.10.2023, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>),
 - 32022 R 0759: Delegirana uredba Komisije (EU) 2022/759 z dne 14. decembra 2021 o spremembi Priloge VII k Direktivi (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta glede metodologije za izračun energije iz obnovljivih virov, ki se uporablja za hlajenje in daljinsko hlajenje (UL EU L 139, 18.5.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/759/oj),
 - 32024 L1711: Direktiva (EU) 2024/1711 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. junija 2024 o spremembi direktiv (EU) 2018/2001 in (EU) 2019/944 glede izboljšanja zasnove trga električne energije v Uniji (UL L 2024/1711, 26.6.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1711/oj>).

Za namene tega sporazuma se določbe Direktive (EU) 2018/2001 uporabljajo z naslednjimi prilagoditvami:

(a) v členu 2 se doda naslednje:

„Opredelitev izraza se uporablja le, če se ta izraz uporablja v določbi, ki je bila vključena v Prilogo VI k Sporazumu med Evropsko unijo in Švico o električni energiji.“;

(b) člen 3 se prilagodi, kako sledi:

(i) odstavek 1 se ne uporablja;

(ii) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„Švica določi okvirni cilj, da bi bil leta 2030 delež energije iz obnovljivih virov v njeni bruto končni porabi energije 48,4 %. Skupni odbor ta cilj prilagodi za obdobja po letu 2030, pri čemer upošteva cilj, ki se uporablja v Uniji. Švica vsaj vsaki dve leti objavi informacije in obvesti Skupni odbor, ustanovljen s Sporazumom med Evropsko unijo in Švico o električni energiji, o napredku pri doseganju navedenega cilja ter o izvajanju členov 19 in 26 do 31a Direktive (EU) 2018/2001, kot je določeno v Prilogi VI k navedenemu sporazumu.“;

(iii) v odstavku 3c se točka (a) nadomesti z naslednjim:

„(a) uporabo hlodov za žago, furnirskih hlodov, okroglega industrijskega lesa, štorov in korenin za proizvodnjo električne energije;“;

(iv) odstavek 3c, točka (b), ter odstavki 4, 5 in 6 se ne uporabljajo;

(v) odstavek 4a se spremeni:

„4a. Švica vzpostavi okvir, ki lahko vključuje programe podpore in ukrepe za lažje sklepanje pogodb o nakupu električne energije iz obnovljivih virov, kar omogoča uvedbo električne energije iz obnovljivih virov na ravni, ki je skladna z nacionalnim ciljem iz odstavka 2. Ta okvir zlasti obravnava preostale ovire za visoko raven oskrbe z električno energijo iz obnovljivih virov ter razvoj potrebne infrastrukture za prenos, distribucijo in shranjevanje električne energije, vključno z objekti za shranjevanje energije na isti lokaciji. Švica pri oblikovanju tega okvira upošteva dodatno električno energijo iz obnovljivih virov, ki je potrebna za zadostitev povpraševanja v prometnem, industrijskem in gradbenem sektorju ter sektorju ogrevanja in hlajenja ter za proizvodnjo goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora.“;

(c) člen 5 se ne uporablja;

(d) členi 8 do 14 se ne uporabljajo;

(e) člen 15 in členi 15b do 16f se ne uporabljajo; namesto tega Švica ohrani oziroma vzpostavi primerljiva pravila, da bi dosegla cilj povečanja svojega deleža električne energije iz obnovljivih virov energije. Ta pravila vključujejo:

(i) določitev območij, kjer se lahko zgradijo obrati za proizvodnjo električne energije iz obnovljivih virov energije;

(ii) sodelovanje javnosti;

- (iii) hitre in učinkovite postopke izdajanja dovoljenj;
- (iv) ustrezen status javnega interesa za obnovljive vire energije;
- (f) člen 15a se ne uporablja;
- (g) člen 17 se ne uporablja;
- (h) člen 18(1), (2) in (4) do (6) se ne uporablja;
- (i) člen 18(3) se nadomesti z naslednjim:

„Švica vzpostavi okvir za zagotovitev zadostnega števila usposobljenih in kvalificiranih inštalaterjev (i) vseh oblik sistemov ogrevanja in hlajenja z energijo iz obnovljivih virov v stavbah, industriji in kmetijstvu, (ii) sončnih fotovoltaičnih sistemov, vključno s shranjevanjem energije, in (iii) polnilnih mest, ki omogočajo prilagajanje odjema, da se omogoči rast energije iz obnovljivih virov, ki je potrebna za doseganje cilja, določenega v skladu s členom 3(2).“;

- (j) Švica ne uporablja člena 19 za energijo, ki ni električna energija, proizvedena iz hlodov za žago, furnirskih hlodov, okroglega industrijskega lesa, štorov in korenin;
- (k) člen 20 in člen 20a(3) in (4) se ne uporabljata;
- (l) člen 20a(1), (2) in (5) se začne uporabljati tri leta po začetku veljavnosti tega sporazuma;

- (m) člena 21 in 22 se ne uporabljata; namesto tega Švica ohrani oziroma vzpostavi primerljiva pravila o samooskrbovalcih z energijo iz obnovljivih virov in skupnostih na področju električne energije iz obnovljivih virov;
- (n) členi 22a do 25 se ne uporabljajo;
- (o) v členu 26 se doda naslednje:

„Švica lahko delež pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv iz poljščin, ki se uporabljajo za živila in krmo, določi na 0 %.“;
- (p) člen 27(1) do (5) se ne uporablja;
- (q) člen 28(6) in (7) se ne uporablja;
- (r) člen 29(7a) in (7b) se ne uporablja;
- (s) člen 29a(2) se ne uporablja;

(t) člen 30 se spremeni:

(i) v odstavku 1, prvi pododstavek, se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„Če se obnovljiva goriva upoštevajo pri doseganju ciljev iz člena 3(2), države članice od gospodarskih subjektov zahtevajo, da z obveznimi neodvisnimi in preglednimi revizijami v skladu z izvedbenim aktom, sprejetim na podlagi odstavka 8 tega člena, dokažejo, da so izpolnjena trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov iz člena 29(2) do (7) in (10) ter člena 29a(1) za obnovljiva goriva. V ta namen od gospodarskih subjektov zahtevajo, da uporabijo sistem masne bilance, ki:“;

(ii) odstavek 2 se nadomesti z naslednjim:

„2. V primeru predelave pošiljke se informacije o značilnostih pošiljke glede trajnostnosti in prihranka emisij toplogrednih plinov prilagodijo in veljajo za produkt v skladu z naslednjimi pravili:

(a) kadar se s predelavo pošiljke surovin ustvari samo en produkt, ki je namenjen za proizvodnjo pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, biomasnih goriv ali goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, se velikost pošiljke in pripadajoče vrednosti značilnosti glede trajnostnosti in prihranka emisij toplogrednih plinov prilagodijo z uporabo pretvorbenega faktorja, ki izraža razmerje med maso produkta, namenjenega za tako proizvodnjo, ter maso surovin na začetku postopka;

(b) kadar se s predelavo pošiljke surovin ustvari več produktov, ki so namenjeni za proizvodnjo pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv, biomasnih goriv ali goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, se uporabita pretvorbeni faktor in masna bilanca za vsak produkt posebej.“;

(iii) v odstavku 3, prvi pododstavek, se prvi stavek nadomesti z naslednjim:

„1. Države članice sprejmejo ukrepe, s katerimi zagotovijo, da gospodarski subjekti predložijo zanesljive informacije v zvezi z izpolnjevanjem trajnostnih meril in meril za prihranek emisij toplogrednih plinov, določenih v členu 29(2) do (7) in (10) ter členu 29a(1), ter da gospodarski subjekti zadevni državi članici na zahtevo dajo na voljo podatke, ki so bili uporabljeni za pripravo informacij.“;

(iv) v odstavku 3, drugi pododstavek, se prvi stavek nadomesti z naslednjim:

„Obveznosti iz tega odstavka veljajo, ne glede na to, ali so goriva iz obnovljivih virov proizvedena v Uniji ali vanjo uvožena.“;

(v) v odstavku 10 se uvodni stavek nadomesti z naslednjim:

„10. Komisija na zahtevo Švice, ki lahko temelji na zahtevi gospodarskega subjekta, na podlagi vseh razpoložljivih dokazov preuči, ali so bila v zvezi z virom goriv iz obnovljivih virov izpolnjena trajnostna merila in merila za prihranek emisij toplogrednih plinov iz členov 29(2) do (7) in (10) ter člena 29a(1).“;

(vi) v odstavku 10 se točki (a) in (b) nadomestita z naslednjim:

„(a) upošteva goriva iz obnovljivih virov iz tega vira za namene iz člena 29(1), prvi pododstavek, točke (a), (b) in (c), ali

(b) z odstopanjem od odstavka 9 od dobaviteljev vira goriv iz obnovljivih virov zahteva, da zagotovijo dodatne dokaze o izpolnjevanju teh trajnostnih meril in meril za prihranek emisij toplogrednih plinov ter upoštevanju teh pragov prihrankov emisij toplogrednih plinov.“;

(u) člen 31a(1) se nadomesti z naslednjim:

„Komisija do 21. novembra 2024 zagotovi, da se vzpostavi podatkovna zbirka Unije, ki bo omogočala sledenje tekočim in plinastim gorivom iz obnovljivih virov (v nadaljnjem besedilu: podatkovna zbirka Unije).“;

(v) členi 32 do 39 se ne uporabljajo;

(w) priloge I, IA, IV in VIII se ne uporabljajo;

(x) del A, točki (a) in (p), Priloge IX se ne uporablja;

(y) prilogi X in XI se ne uporabljata.

2. 32019 R807: Delegirana uredba Komisije (EU) 2019/807 z dne 13. marca 2019 o dopolnitvi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta glede določitve surovin z visokim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč, v zvezi s katerimi se ugotavlja znatna širitev proizvodnega območja na zemljišča z visoko zalogo ogljika, ter certificiranja pogonskih biogoriv, drugih tekočih biogoriv in biomasnih goriv z nizkim tveganjem za posredno spremembo rabe zemljišč (UL EU L 133, 21.5.2019, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2019/807/oj).
3. 32023 R 1184: Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1184 z dne 10. februarja 2023 o dopolnitvi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z vzpostavitvijo metodologije Unije, s katero se določijo podrobna pravila za proizvodnjo tekočih in plinastih goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, namenjenih uporabi v prometu (UL EU L 157, 20.6.2023, str. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1184/oj).
4. 32024 R 1408: Delegirana uredba Komisije (EU) 2024/1408 o spremembi Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/1184 glede uskladitve tehničnega izraza z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta (UL EU L, 2024/1408, 21.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2024/1408/oj).
5. 32023 R 1640: Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1640 z dne 5. junija 2023 o metodologiji za določanje deleža pogonskega biogoriva in bioplina za uporabo v prometu, pridobljenih v enotnem postopku s predelavo biomase s fosilnimi gorivi (UL EU L 205, 18.8.2023, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1640/oj).

6. 32023 R 1185: Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/1185 z dne 10. februarja 2023 o dopolnitvi Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z določitvijo minimalnega praga za prihranke emisij toplogrednih plinov zaradi uporabe recikliranih ogljičnih goriv in z določitvijo metodologije za oceno prihrankov emisij toplogrednih plinov zaradi uporabe tekočih in plinastih goriv iz obnovljivih virov nebiološkega izvora, namenjenih uporabi v prometu, ter recikliranih ogljičnih goriv (UL L 157, 20.6.2023, str. 20, http://data.europa.eu/eli/reg_del/2023/1185/oj).

Za namene tega sporazuma se določbe Delegirane uredbe Komisije (EU) 2023/1185 uporabljajo z naslednjima prilagoditvama:

- (a) določbe Delegirane uredbe (EU) 2023/1185 o izračunu ciljev za goriva in električno energijo iz obnovljivih virov, ki se dobavljajo prometnemu sektorju, ter ciljev za napredna pogonska biogoriva in bioplin iz člena 25(2) Direktive (EU) 2018/2001 se ne uporabljajo;
 - (b) določbe Delegirane uredbe (EU) 2023/1185 glede recikliranih ogljičnih goriv se ne uporabljajo.
7. 32022 R 2448: Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/2448 z dne 13. decembra 2022 o določitvi operativnih smernic o dokazih za skladnost s trajnostnimi merili za gozdno biomaso iz člena 29 Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta (UL EU L 320, 14.12.2022, str. 4, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/2448/oj).

8. 32022 D 599: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/599 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema za trajnostnost biomasnih biogoriv (2BSvs) za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 173, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/599/oj).
9. 32022 D 600: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/600 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema „Bonsucro EU“ za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 176, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/600/oj).
10. 32022 D 601: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/601 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema „Better Biomass“ za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 179, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/601/oj).
11. 32022 D 602: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/602 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema „International Sustainability & Carbon Certification“ (ISCC EU) Evropskega parlamenta in Sveta za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 182, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/602/oj).

12. 32022 D 604: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/604 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema „Red Tractor Farm Assurance Crops and Sugar Beet Scheme“ za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 188, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/604/oj).
13. 32022 D 605: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/605 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema REDcert-EU za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 191, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/605/oj).
14. 32022 D 606: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/606 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema „Round Table on Responsible Soy with EU RED Requirements“ (RTRS EU RED) za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 194, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/606/oj).
15. 32022 D 607: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/607 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema „Roundtable on Sustainable Biomaterials EU RED“ (RSB EU RED) za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 197, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/607/oj).

16. 32022 D 608: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/608 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema „Scottish Quality Crops Farm Assurance Scheme“ (SQC) za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 200, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/608/oj).
17. 32022 D 609: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/609 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema SURE za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 203, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/609/oj).
18. 32022 D 610: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/610 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema „Trade Assurance Scheme for Combinable Crops“ (TASCC) za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 206, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/610/oj).
19. 32022 D 611: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/611 z dne 8. aprila 2022 o priznavanju prostovoljnega sistema „Universal Feed Assurance Scheme“ (UFAS) za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 114, 12.4.2022, str. 209, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/611/oj).

20. 32022 D 2461: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/2461 z dne 14. decembra 2022 o priznanju sistema „KZR INiG“ za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva in o razveljavitvi Izvedbenega sklepa Komisije (EU) 2022/603 (UL EU L 321, 15.12.2022, str. 38, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/2461/oj).
21. 32022 D 1657: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/1657 z dne 26. septembra 2022 o priznanju prostovoljnega sistema Program za trajnostno biomaso za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, tekoča in plinasta goriva iz obnovljivih virov nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 249, 27.9.2022, str. 53, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/1657/oj).
22. 32022 D 1656: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/1656 z dne 26. septembra 2022 o priznavanju avstrijskega sistema kmetijskega certificiranja (AACS) za dokazovanje skladnosti z zahtevami iz Direktive (EU) 2018/2001 za pogonska biogoriva, druga tekoča biogoriva, biomasna goriva, obnovljiva tekoča in plinasta goriva nebiološkega izvora ter reciklirana ogljična goriva (UL EU L 249, 27.9.2022, str. 50, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/1656/oj).
23. 32022 R 996: Izvedbena uredba Komisije (EU) 2022/996 z dne 14. junija 2022 o pravilih za preverjanje trajnostnih meril, meril za prihranek emisij toplogrednih plinov in meril za nizko tveganje za posredno spremembo rabe zemljišč (UL EU L 168, 27.6.2022, str. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2022/996/oj).

24. 32022 D 1655: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2022/1655 z dne 26. septembra 2022 o potrditvi poročila, ki vključuje informacije o tipičnih emisijah toplogrednih plinov iz pridelave soje v Argentini, v skladu s členom 31(3) in (4) Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta (UL EU L 249, 27/09/2022, str. 47, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2022/1655/oj).
25. 32024 D 861: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2024/861 z dne 15. marca 2024 o potrditvi poročila, ki vključuje informacije o tipičnih emisijah toplogrednih plinov iz pridelave oljne ogrščice v Kanadi, v skladu s členom 31(3) in (4) Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta (UL EU L, 2024/861, 19.3.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2024/861/oj).
26. 32023 D 1760: Izvedbeni sklep Komisije (EU) 2023/1760 z dne 11. septembra 2023 o potrditvi poročila, ki vključuje informacije o tipičnih emisijah toplogrednih plinov iz pridelave oljne ogrščice v Avstraliji, v skladu s členom 31(3) in (4) Direktive (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta (UL EU L 224, 12.9.2023, str. 105, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec_impl/2023/1760/oj).
-

PRILOGA O UPORABI ČLENA 49 TEGA SPORAZUMA

ČLEN 1

Seznam dejavnosti agencij Unije, informacijskih sistemov
in drugih dejavnosti, h katerim mora Švica finančno prispevati

Švica finančno prispeva k naslednjemu:

(a) agencije:

- Agencija za sodelovanje energetske regulatorjev, ustanovljena z Uredbo (EU) 2019/942 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2019 o ustanovitvi Agencije Evropske unije za sodelovanje energetske regulatorjev (UL L 158, 14.6.2019, str. 22, kot je ustrezno v skladu s Prilogo I k Sporazumu), ob upoštevanju področja uporabe tega sporazuma, za 85 % subvencijske vrstice proračuna Unije za zadevno leto;

(b) informacijski sistemi:

- podatkovna zbirka Unije, vzpostavljena z Direktivo (EU) 2018/2001 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. decembra 2018 o spodbujanju uporabe energije iz obnovljivih virov (UL L 328, 21.12.2018, str. 82, kot je ustrezno v skladu s Prilogo VI k Sporazumu);

(c) druge dejavnosti:

nič.

ČLEN 2

Plačilni pogoji

1. Zapadla plačila v skladu s členom 49 tega sporazuma se izvedejo v skladu s tem členom.

2. Komisija ob izdaji zahtevka za plačilo sredstev za proračunsko leto Švici sporoči naslednje informacije:

(a) znesek operativnega prispevka in

(b) znesek pristojbine za sodelovanje.

3. Komisija Švici čim prej in najpozneje 16. aprila vsakega proračunskega leta sporoči naslednje informacije v zvezi z njenim sodelovanjem:

- (a) zneske odobritev za prevzem obveznosti iz izglasovanega letnega proračuna Unije, vpisane v ustrezne subvencijske vrstice proračuna Unije v zadevnem letu za vsako agencijo Unije, pri čemer se za vsako agencijo upošteva morebitni prilagojeni operativni prispevek, kot je opredeljen v členu 1, in zneske odobritev za prevzem obveznosti v zvezi z izglasovanim proračunom Unije za zadevno leto za ustrezni proračun informacijskih sistemov in drugih dejavnosti, ki zajemajo sodelovanje Švice v skladu s členom 1;
- (b) znesek pristojbine za sodelovanje iz člena 49(7) tega sporazuma in
- (c) kar zadeva agencije, v letu N + 1 zneske proračunskih obveznosti, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti, odobrene v letu N v ustreznih subvencijskih vrsticah proračuna Unije glede na letni proračun Unije, ki je vpisan v ustrezno subvencijsko vrstico proračuna Unije v letu N.

4. Komisija na podlagi predloga proračuna čim prej in najpozneje do 1. septembra proračunskega leta predloži oceno informacij iz točk (a) in (b) odstavka 3.

5. Komisija najpozneje 16. aprila in, če je primerno za ustrezno agencijo, informacijski sistem ali drugo dejavnost, najprej 22. oktobra in najpozneje 31. oktobra vsakega proračunskega leta Švici izda zahtevek za plačilo sredstev, ki ustreza prispevku Švice na podlagi tega sporazuma za vsako od agencij, informacijskih sistemov ali dejavnosti, v katerih Švica sodeluje.

6. Zahtevek za plačilo sredstev iz odstavka 5 je strukturiran v obrokih, kot sledi:

- (a) prvi obrok v letu v zvezi z zahtevkom za plačilo sredstev, ki ga je treba izdati do 16. aprila, ustreza znesku, ki je enak ocenjenemu letnemu finančnemu prispevku agencije, informacijskega sistema ali druge dejavnosti iz odstavka 4.

Švica plača znesek, naveden v tem zahtevku za plačilo sredstev, najpozneje 60 dni po izdaji tega zahtevka;

- (b) če je ustrezno, drugi obrok v letu v zvezi z zahtevkom za plačilo sredstev, ki se izda najprej 22. oktobra in najpozneje 31. oktobra, ustreza razliki med zneskom iz odstavka 4 in zneskom iz odstavka 5, če je znesek iz odstavka 5 višji.

Švica plača znesek, naveden v tem zahtevku za plačilo sredstev, do 21. decembra.

Švica lahko za vsak zahtevek za plačilo sredstev izvede ločena plačila za vsako agencijo, informacijski sistem ali drugo dejavnost.

7. Komisija v prvem letu izvajanja tega sporazuma izda le en zahtevek za plačilo sredstev, in sicer v 90 dneh od začetka veljavnosti tega sporazuma.

Švica plača znesek, naveden v zahtevku za plačilo sredstev, najpozneje 60 dni po izdaji zahtevka za plačilo sredstev.

8. Švica za vsako zamudo pri plačilu finančnega prispevka plača zamudne obresti na neporavnani znesek od datuma zapadlosti do dne, ko je ta neporavnani znesek v celoti plačan.

Za zneske terjatev, ki niso plačani do datuma zapadlosti, velja obrestna mera, ki jo Evropska centralna banka uporablja v svojih operacijah glavnega refinanciranja, kot je objavljena v seriji C *Uradnega lista Evropske unije* in ki velja na prvi dan meseca, v katerem znesek zapade v plačilo, ali 0 %, katera koli je višja, povečana za 3,5 odstotne točke.

ČLEN 3

Prilagoditev finančnega prispevka Švice agencijam Unije z vidika izvrševanja

Finančni prispevek Švice za agencije Unije se prilagodi v letu $N + 1$, ko se začetni operativni prispevek prilagodi navzgor ali navzdol za razliko med začetnim operativnim prispevkom in prilagojenim prispevkom, ki se izračuna z uporabo razdelitvenega ključa za prispevke iz leta N za znesek proračunskih obveznosti, prevzetih za odobritve za prevzem obveznosti, odobrene v letu N v okviru ustreznih subvencijskih vrstic proračuna Unije. Kadar je primerno, se pri razliki za vsako agencijo upošteva prilagojeni operativni prispevek, izražen v odstotkih, kot je opredeljen v členu 1.

ČLEN 4

Prehodna ureditev

Če datum začetka veljavnosti tega sporazuma ni 1. januar, se ta člen uporablja z odstopanjem od člena 2.

V prvem letu izvajanja tega sporazuma se operativni prispevek v zvezi z dolgovanim operativnim prispevkom za zadevno leto, ki se uporablja za zadevno agencijo, informacijski sistem ali drugo dejavnost, kot je določeno v skladu s členom 49 tega sporazuma in členi 1 do 3 te priloge, zmanjša po načelu časovne porazdelitve, tako da se znesek dolgovanega letnega operativnega prispevka pomnoži z razmerjem med:

- (a) številom koledarskih dni od datuma začetka veljavnosti tega sporazuma do 31. decembra zadevnega leta in
- (b) skupnim številom koledarskih dni zadevnega leta.

PROTOKOL

PROTOKOL O ARBITRAŽNEM SODIŠČU

POGLAVJE I

UVODNE DOLOČBE

ČLEN I.1

Področje uporabe

Če ena od pogodbenic (v nadaljnjem besedilu: pogodbenici) spor predloži v arbitražo v skladu s členom 32(2) ali členom 33(2) tega sporazuma, se uporabljajo pravila iz tega protokola.

ČLEN I.2

Register in tajniške storitve

Mednarodni urad Stalnega arbitražnega sodišča v Haagu (v nadaljnjem besedilu: Mednarodni urad) opravlja naloge registra in zagotavlja potrebne tajniške storitve.

ČLEN I.3

Obvestila in izračun rokov

1. Obvestila, vključno s sporočili ali predlogi, se lahko pošljejo s katerim koli komunikacijskim sredstvom, ki dokazuje njihov prenos ali omogoča njihovo potrditev.
2. Taka obvestila se lahko pošljejo elektronsko le, če je pogodbenica posebej za ta namen določila ali odobrila naslov.
3. Taka obvestila, ki se vročijo pogodbenicama, se za Švico pošljejo švicarskemu oddelku za Evropo Zveznega oddelka za zunanje zadeve, za Unijo pa pravni službi Komisije.
4. Vsi roki, določen v tem protokolu, začnejo teči dan po tem, ko se je zgodil nek dogodek ali je prišlo do nekega dejanja. Če je zadnji dan za predložitev dokumenta dela prosti dan v institucijah Unije ali švicarske vlade, se rok za predložitev dokumenta izteče prvi naslednji delovni dan. Štejejo se tudi dela prosti dnevi v tem časovnem obdobju.

ČLEN I.4

Obvestilo o arbitraži

1. Pogodbenica, ki da pobudo za uporabo arbitraže (v nadaljnjem besedilu: tožeča stranka), pošlje drugi pogodbenici (v nadaljnjem besedilu: tožena stranka) in Mednarodnemu uradu obvestilo o arbitraži.

2. Arbitražni postopek se začne na dan po tem, ko tožena stranka prejme obvestilo o arbitraži.
3. Obvestilo o arbitraži vsebuje naslednje informacije:
 - (a) zahtevo, da se spor predloži v arbitražo;
 - (b) imeni in kontaktne podatke pogodbenic;
 - (c) ime in naslov enega ali več zastopnikov tožeče stranke;
 - (d) pravna podlaga za postopek je člen 32(2) ali člen 33(2) tega sporazuma;
 - (i) v primerih iz člena 32(2) tega sporazuma težavo, ki je vzrok spora, kot je bil v skladu s členom 32(1) tega sporazuma uradno uvrščen v reševanje na dnevni red Skupnega odbora in
 - (ii) v primerih iz člena 33(2) tega sporazuma, odločitev arbitražnega sodišča, vse izvedbene ukrepe iz člena 32(5) tega sporazuma in sporne izravnalne ukrepe;
 - (e) navedbo pravila, ki je povzročilo spor ali je z njim povezano;
 - (f) kratek opis spora in
 - (g) imenovanje arbitra ali, če je treba imenovati pet arbitrov, imenovanje dveh arbitrov.

4. V primerih iz člena 32(3) tega sporazuma lahko obvestilo o arbitraži vsebuje tudi informacije o tem, ali je zadevo treba predložiti Sodišču Evropske unije.
5. Morebitni ugovori glede zadostnosti obvestila o arbitraži ne preprečujejo ustanovitve arbitražnega sodišča. O sporu dokončno odloči arbitražno sodišče.

ČLEN I.5

Odgovor na obvestilo o arbitraži

1. Tožena stranka v 60 dneh po prejemu obvestila o arbitraži tožeči stranki in Mednarodnemu uradu pošlje odgovor na obvestilo o arbitraži, ki vsebuje naslednje informacije:
 - (a) imeni in kontaktne podatke pogodbenic;
 - (b) ime in naslov enega ali več zastopnikov tožene stranke;
 - (c) odgovor na informacije iz obvestila o arbitraži v skladu s točkami (d) do (f) člena I.4(3) in
 - (d) imenovanje arbitra ali, če je treba imenovati pet arbitrov, imenovanje dveh arbitrov.

2. V primerih iz člena 32(3) tega sporazuma lahko odgovor na obvestilo o arbitraži vsebuje tudi odgovor na informacije iz obvestila o arbitraži v skladu s členom I.4(4) tega protokola in informacije o tem, ali je zadevo treba predložiti Sodišču Evropske unije.
3. Če tožena stranka na obvestilo o arbitraži ne odgovori ali odgovori nepopolno ali prepozno, to ne preprečuje ustanovitve arbitražnega sodišča. O sporu dokončno odloči arbitražno sodišče.
4. Če tožena stranka v svojem odgovoru na obvestilo o arbitraži zahteva, da arbitražno sodišče sestavlja pet arbitrov, tožeča stranka imenuje dodatnega arbitra v 30 dneh od prejema odgovora na obvestilo o arbitraži.

ČLEN I.6

Zastopanje in pomoč

1. Pogodbenici pred arbitražnim sodiščem zastopa eden ali več zastopnikov. Zastopniku lahko pomagajo svetovalci ali odvetniki.
2. O vsaki spremembi zastopnikov ali njihovih naslovov se obvesti drugo pogodbenico, Mednarodni urad in arbitražno sodišče. Arbitražno sodišče lahko kadar koli na lastno pobudo ali na zahtevo pogodbenice zahteva dokaze o pooblastilih, podeljenih zastopnikom pogodbenic.

POGLAVJE II

SESTAVA ARBITRAŽNEGA SODIŠČA

ČLEN II.1

Število arbitrov

Arbitražno sodišče sestavljajo trije arbitri. Če tako zahtevata tožeča stranka v obvestilu o arbitraži ali tožena stranka v odgovoru na obvestilo o arbitraži, arbitražno sodišče sestavlja pet arbitrov.

ČLEN II.2

Imenovanje arbitrov

1. Če je treba imenovati tri arbitre, vsaka pogodbenica imenuje enega od njih. Arbitra, ki ju imenujeta pogodbenici, izbereta tretjega arbitra, ki predseduje arbitražnemu sodišču.
2. Če je treba imenovati pet arbitrov, vsaka pogodbenica imenuje dva od njih. Štirje arbitri, ki jih imenujeta pogodbenici, izberejo petega arbitra, ki predseduje arbitražnemu sodišču.

3. Če arbitri v 30 dneh po imenovanju zadnjega arbitra, ki sta ga imenovali pogodbenici, ne dosežejo dogovora o izbiri predsednika arbitražnega sodišča, ga imenuje generalni sekretar Stalnega arbitražnega sodišča.
4. Za pomoč pri izbiri arbitrov, ki sestavljajo arbitražno sodišče, se pripravi in po potrebi posodablja okvirni seznam oseb s kvalifikacijami iz odstavka 6, ki je skupen vsem dvostranskim sporazumom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ter Sporazumu med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o zdravju, sklenjenemu v [...] dne [...] (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o zdravju), Sporazumu med Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o trgovini s kmetijskimi proizvodi, sklenjenemu 21. junija 1999 v Luxembourggu (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi), in Sporazumu med Evropsko unijo in Švicarsko konfederacijo o rednem finančnem prispevku Švice za zmanjšanje gospodarskih in socialnih razlik v Evropski uniji, sklenjenemu v [...] dne [...] (v nadaljnjem besedilu: Sporazum o rednem finančnem prispevku Švice). Skupni odbor s sklepom sprejme in posodobi ta seznam za namene Sporazuma.
5. Če pogodbenica ne imenuje arbitra, ga imenuje generalni sekretar Stalnega arbitražnega sodišča s seznama iz odstavka 4. Če takega seznama ni, generalni sekretar Stalnega arbitražnega sodišča z žrebom imenuje arbitra izmed posameznikov, ki sta jih uradno predlagali ena ali obe pogodbenici za namene odstavka 4.

6. Arbitražno sodišče sestavljajo visoko usposobljene osebe, ki so ali niso povezane s pogodbenicama, katerih neodvisnost in odsotnost navzkrižja interesov sta zagotovljeni, poleg tega pa imajo veliko izkušenj. Zlasti morajo imeti dokazano strokovno znanje na področju prava in zadev, ki jih zajema ta sporazum; ne smejo sprejemati navodil od nobene pogodbenice ter morajo delovati v svoji individualni pristojnosti in v zvezi z zadevami, ki se nanašajo na spor, ne smejo sprejemati navodil od nobene organizacije ali vlade. Predsednik arbitražnega sodišča mora imeti tudi izkušnje s postopki za reševanje sporov.

ČLEN II.3

Izjave arbitrov

1. Kadar je oseba upoštevana za imenovanje za arbitra, ta oseba poroča o vseh okoliščinah, ki bi lahko vzbudile upravičene dvome o njeni nepristranskosti ali neodvisnosti. Arbiter od svojega imenovanja in ves čas trajanja arbitražnega postopka pogodbenicama in drugim arbitrom brez odlašanja poroča o takšnih okoliščinah, če tega še ni storil.
2. Arbitra se lahko razreši, če obstajajo okoliščine, ki bi lahko vzbudile upravičene dvome o njegovi nepristranskosti ali neodvisnosti.
3. Pogodbenica lahko zahteva razrešitev arbitra, ki ga je imenovala, samo iz razloga, s katerim se je seznanila po imenovanju.
4. Če arbiter ni dejaven ali pravno ali dejansko ne more opravljati svojih nalog, se uporabi postopek za razrešitev arbitrov iz člena II.4.

ČLEN II.4

Razrešitev arbitrov

1. Vsaka pogodbenica, ki želi razrešiti arbitra, vloži zahtevo za razrešitev v 30 dneh od datuma, ko je bila obveščena o imenovanju arbitra, ali v 30 dneh od datuma, ko se je seznanila z okoliščinami iz člena II.3.
2. Zahteva za razrešitev se pošlje drugi pogodbenici, razrešenemu arbitru, drugim arbitrom in Mednarodnemu uradu. V njej so navedeni razlogi za zahtevo za razrešitev.
3. Če je bila vložena zahteva za razrešitev, jo lahko druga pogodbenica sprejme. Zadevni arbiter lahko tudi odstopi. Sprejetje zahteve ali odstop ne pomenita potrditve razlogov za zahtevo za razrešitev.
4. Če druga pogodbenica v 15 dneh od datuma uradnega obvestila o zahtevi za razrešitev te ne sprejme ali če zadevni arbiter ne odstopi, lahko pogodbenica, ki zahteva razrešitev, zaprosi generalnega sekretarja Stalnega arbitražnega sodišča, naj sprejme odločitev o razrešitvi.
5. Če se pogodbenici ne dogovorita drugače, se v odločitvi iz odstavka 4 navedejo razlogi zanjo.

ČLEN II.5

Zamenjava arbitra

1. Če je treba med arbitražnim postopkom zamenjati arbitra, se ob upoštevanju odstavka 2 tega člena imenuje ali izbere nadomestni arbiter v skladu s postopkom iz člena II.2, ki se uporablja za imenovanje ali izbiro arbitra, ki ga je treba zamenjati. Ta postopek se uporablja tudi, če ena od pogodbenic ni uveljavila pravice do imenovanja ali sodelovanja pri imenovanju arbitra, ki ga je treba zamenjati.
2. V primeru zamenjave arbitra se postopek nadaljuje v fazi, ko je zamenjani arbiter prenehal opravljati svoje naloge, razen če arbitražno sodišče odloči drugače.

ČLEN II.6

Izključitev odgovornosti

Razen v primerih namernega nepravilnega ravnanja ali hude malomarnosti se pogodbenici v največjem možnem obsegu, ki ga dovoljuje veljavno pravo, odrečeta kakršnim koli tožbam proti arbitrom zaradi kakršnega koli dejanja ali opustitve, povezane z arbitražo.

POGLAVJE III

ARBITRAŽNI POSTOPEK

ČLEN III.1

Splošne določbe

1. Datum ustanovitve arbitražnega sodišča je datum, ko je zadnji arbiter sprejel svoje imenovanje.
2. Arbitražno sodišče zagotovi, da se pogodbenici obravnavata enako in da ima vsaka od njiju v kateri koli ustrezni fazi postopka zadostne možnosti, da uveljavlja svoje pravice in predstavi svoje stališče. Arbitražno sodišče vodi postopek tako, da se izogne zamudam in nepotrebnim stroškom ter zagotovi rešitev spora med pogodbenicama.
3. Organizirana bo obravnava, razen če arbitražno sodišče po zaslišanju pogodbenic odloči drugače.
4. Kadar pogodbenica pošlje sporočilo arbitražnemu sodišču, to stori prek Mednarodnega urada in hkrati pošlje izvod drugi pogodbenici. Mednarodni urad pošlje izvod tega sporočila vsakemu od arbitrov.

ČLEN III.2

Kraj arbitraže

Kraj arbitraže je Haag. V izjemnih okoliščinah se lahko arbitražno sodišče sestane na katerem koli drugem kraju, za katerega meni, da je primeren za njegova posvetovanja.

ČLEN III.3

Jezik

1. Postopek poteka v francoščini in angleščini.
2. Arbitražno sodišče lahko odredi, da se vsem dokumentom, priloženim zahtevku ali odgovoru na zahtevek, in vsem nadaljnjim dokumentom, predloženim med postopkom v izvirnem jeziku, priloži prevod v enega od jezikov postopka.

ČLEN III.4

Zahtevek

1. Tožeča stranka v roku, ki ga določi arbitražno sodišče, toženi stranki in sodišču prek Mednarodnega urada pošlje zahtevek. Tožeča stranka se lahko odloči, da se kot zahtevek šteje njeno obvestilo o arbitraži iz člena I.4, če izpolnjuje tudi pogoje iz odstavkov 2 in 3 tega člena.

2. Zahtevek vsebuje naslednje informacije:

- (a) informacije iz točk (b) do (f) člena I.4(3);
- (b) navedbo dejstev, predloženih v podporo zahtevku, ter
- (c) pravne argumente, navedene v podporo zahtevku.

3. Zahtevku se, kolikor je to mogoče, priložijo vsi dokumenti in drugi dokazi, ki jih navaja tožeča stranka, ali pa se zahtevek nanje sklicuje. V primerih iz člena 32(3) tega sporazuma lahko zahtevek, kolikor je to mogoče, vsebuje tudi informacije o tem, ali je zadevo treba predložiti Sodišču Evropske unije.

ČLEN III.5

Odgovor na zahtevek

1. Tožena stranka v roku, ki ga določi arbitražno sodišče, tožeči stranki in arbitražnemu sodišču prek Mednarodnega urada pošlje odgovor na zahtevek. Tožena stranka se lahko odloči, da se kot odgovor na zahtevek šteje njen odgovor na obvestilo o arbitraži iz člena I.5, če ta odgovor izpolnjuje tudi pogoje iz odstavka 2 tega člena.

2. V odgovoru na zahtevek se odgovori na točke iz zahtevka, navedene v skladu s točkami (a) do (c) člena III.4(2) tega protokola. Odgovoru na zahtevek se, kolikor je to mogoče, priložijo vsi dokumenti in drugi dokazi, ki jih navaja tožena stranka, ali pa se odgovor na zahtevek nanje sklicuje. V primerih iz člena 32(3) tega sporazuma lahko odgovor na zahtevek, kolikor je to mogoče, vsebuje tudi informacije o tem, ali je zadevo treba predložiti Sodišču Evropske unije.
3. Tožena stranka lahko v odgovoru na zahtevek ali v poznejši fazi arbitražnega postopka, če arbitražno sodišče odloči, da je zamuda upravičena zaradi okoliščin, vloži nasprotni zahtevek, če je arbitražno sodišče pristojno za to.
4. Za nasprotni zahtevek se uporablja člen III.4(2) in (3).

ČLEN III.6

Arbitražna pristojnost

1. Arbitražno sodišče odloči, ali je pristojno na podlagi člena 32(2) ali člena 33(2) tega sporazuma.
2. V primerih iz člena 32(2) tega sporazuma je arbitražno sodišče pooblaščen, da preuči težavo, ki je vzrok spora, kot je bil v skladu s členom 32(1) tega sporazuma uradno uvrščen v reševanje na dnevni red Skupnega odbora.

3. V primerih iz člena 33(2) tega sporazuma je arbitražno sodišče, ki je obravnavalo glavno zadevo, pooblaščen, da preuči sorazmernosti spornih izravnalnih ukrepov, tudi kadar so bili ti ukrepi v celoti ali delno sprejeti v okviru drugega dvostranskega sporazuma na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih Švica sodeluje.
4. Predhodni ugovor nepristojnosti arbitražnega sodišča se poda najpozneje v odgovoru na zahtevek, v primeru nasprotnega zahtevka pa v repliki. Dejstvo, da je pogodbenica imenovala arbitra ali sodelovala pri njegovem imenovanju, ji ne odvzame pravice do podaje takega predhodnega ugovora. Predhodni ugovor, da bi spor presegel pooblastila arbitražnega sodišča, se poda takoj, ko se med arbitražnim postopkom pojavi vprašanje, ki domnevno presega njegova pooblastila. Arbitražno sodišče lahko v vsakem primeru ugotovi predhodnemu ugovoru, podanemu po izteku določenega roka, če meni, da je do zamude prišlo iz utemeljenega razloga.
5. Arbitražno sodišče lahko o predhodnem ugovoru iz odstavka 4 odloči tako, da ga obravnava kot predhodno vprašanje, ali v vsebinski odločbi o zadevi.

ČLEN III.7

Druga pisna stališča

Arbitražno sodišče po posvetovanju s pogodbenicama odloči, katera druga pisna stališča poleg zahtevka in odgovora na zahtevek predložita ali lahko predložita pogodbenici, in določi rok za njihovo predložitev.

ČLEN III.8

Roki

1. Roki, ki jih arbitražno sodišče določi za sporočanje pisnih dokumentov, vključno z zahtevkom in odgovorom na zahtevek, niso daljši od 90 dni, razen če se pogodbenici dogovorita drugače.
2. Arbitražno sodišče sprejme končno odločitev v 12 mesecih od datuma svoje ustanovitve. V posebej težavnih izjemnih okoliščinah lahko arbitražno sodišče ta rok podaljša za največ tri dodatne mesece.
3. Roki iz odstavkov 1 in 2 se skrajšajo za polovico:
 - (a) na zahtevo tožeče ali tožene stranke, če arbitražno sodišče v 30 dneh po tej zahtevi in po zaslišanju druge pogodbenice odloči, da je zadeva nujna, ali
 - (b) če se pogodbenici tako dogovorita.
4. v primerih iz člena 33(2) tega sporazuma arbitražno sodišče sprejme končno odločitev v šestih mesecih od datuma uradnega obvestila o izravnalnih ukrepih v skladu s členom 33(1) tega sporazuma.

ČLEN III.9

Predložitev zadev Sodišču Evropske unije

1. V skladu s členom 29 in členom 32(3) tega sporazuma arbitražno sodišče predloži zadevo Sodišču Evropske unije.

2. Arbitražno sodišče lahko kadar koli v postopku predloži zadevo Sodišču Evropske unije, če lahko dovolj natančno opredeli pravno podlago in dejansko stanje v tej zadevi ter pravna vprašanja, ki jih zadeva odpira.

Postopek pred arbitražnim sodiščem se začasno prekine, dokler Sodišče Evropske unije ne izda odločitve.

3. Vsaka pogodbenica lahko arbitražnemu sodišču pošlje obrazloženo zahtevo, da se zadeva predloži Sodišču Evropske unije. Arbitražno sodišče takšno zahtevo zavrne, če meni, da pogoji za predložitev zadeve Sodišču Evropske unije iz odstavka 1 niso izpolnjeni. Če arbitražno sodišče zavrne zahtevo pogodbenice za predložitev zadeve Sodišču Evropske unije, svojo odločitev obrazloži v vsebinski odločbi o zadevi.

4. Arbitražno sodišče z obvestilom predloži zadevo Sodišču Evropske unije. Obvestilo vključuje vsaj naslednje informacije:

(a) kratek opis spora;

(b) zadevne pravne akte Unije in/ali določbe tega sporazuma ter

(c) pojem prava Unije, ki ga je treba razlagati v skladu s členom 29(2) tega sporazuma.

Arbitražno sodišče obvesti pogodbenici o predložitvi zadeve Sodišču Evropske unije.

5. Sodišče Evropske unije smiselno uporablja notranji poslovnik, ki se uporablja za izvajanje njegove pristojnosti za predhodno odločanje o razlagi Pogodb in aktov institucij, organov, uradov in agencij Unije.

6. Zastopniki in odvetniki, ki so pooblaščen za zastopanje pogodbenic pred arbitražnim sodiščem v skladu s členi I.4, I.5, III.4 in III.5, so pooblaščen za zastopanje pogodbenic pred Sodiščem Evropske unije.

ČLEN III.10

Začasni ukrepi

1. V primerih iz člena 33(2) tega sporazuma lahko katera koli pogodbenica v kateri koli fazi arbitražnega postopka zaprosi začasne ukrepe, ki vključujejo začasno prekinitev izravnalnih ukrepov.

2. V prošnji v skladu z odstavkom 1 se navedejo predmet spora, okoliščine, iz katerih izhaja nujnost, ter dejanski in pravni razlogi, ki na prvi pogled izkazujejo utemeljenost predlaganih začasnih ukrepov. V njej se navedejo vsi razpoložljivi dokazi in dokazni predlogi za utemeljitev sprejetja začasnih ukrepov.

3. Pogodbenica, ki predlaga začasne ukrepe, pošlje svojo pisno prošnjo prek Mednarodnega urada drugi pogodbenici in arbitražnemu sodišču. Arbitražno sodišče določi kratek rok, v katerem lahko druga pogodbenica predloži pisne ali ustne pripombe.

4. Arbitražno sodišče v enem mesecu po vložitvi prošnje iz odstavka 1 sprejme odločitev o začasni prekinitvi spornih izravnalnih ukrepov, če so izpolnjeni naslednji pogoji:

- (a) arbitražno sodišče je na prvi pogled zadovoljno z vsebino zadeve, ki jo je pogodbenica, ki predlaga začasne ukrepe, predložila v svoji prošnji;
- (b) arbitražno sodišče meni, da bi pogodbenica, ki prosi za začasne ukrepe, do njegove končne odločitve utrpela resno in nepopravljivo škodo, če izravnalni ukrepi ne bi bili začasno prekinjeni, ter
- (c) škoda, ki je bila pogodbenici, ki predlaga začasne ukrepe, povzročena s takojšnjo uporabo spornih izravnalnih ukrepov, prevlada nad interesom za takojšnjo in učinkovito uporabo teh ukrepov.

5. Začasna prekinitvev postopka iz drugega pododstavka člena III.9(2) se v postopkih na podlagi tega člena ne uporablja.

6. Odločitev, ki jo sprejme arbitražno sodišče v skladu z odstavkom 4, ima samo začasni učinek in ne prejudicira vsebinske odločbe arbitražnega sodišča o zadevi.

7. Razen če odločitev, ki jo sprejme arbitražno sodišče v skladu z odstavkom 4 tega člena določa zgodnejši datum koncačasne prekinitve, ta preneha veljati, ko je sprejeta dokončna odločitev v skladu s členom 33(2) tega sporazuma.

8. Da bi se izognili dvomom, se za namene tega člena razume, da arbitražno sodišče pri obravnavi zadevnih interesov pogodbenice, ki predlagačasne ukrepe, in druge pogodbenice upošteva interese posameznikov in gospodarskih subjektov pogodbenic, vendar ta obravnava ne pomeni, da se tem posameznikom ali gospodarskim subjektom prizna kakršno koli upravičenje pred arbitražnim sodiščem.

ČLEN III.11

Dokazi

1. Vsaka pogodbenica predloži dokaze o dejstvih, na katerih temelji njen zahtevek oziroma odgovor na zahtevek.

2. Arbitražno sodišče lahko na zahtevo pogodbenice ali na lastno pobudo od pogodbenic zahteva ustrezne informacije, za katere meni, da so potrebne in primerne. Arbitražno sodišče določi rok, v katerem pogodbenici odgovorita na njegovo zahtevo.

3. Arbitražno sodišče lahko na zahtevo pogodbenice ali na lastno pobudo od katerega koli vira zahteva kakršne koli informacije, ki se mu zdijo primerne. Arbitražno sodišče lahko tudi pridobi mnenje izvedencev, če meni, da je to primerno, in ob upoštevanju pogojev, o katerih se dogovorita pogodbenici, kadar je ustrezno.

4. Vse informacije, ki jih pridobi arbitražno sodišče v skladu s tem členom, se dajo na voljo pogodbenicama, pogodbenici pa lahko na te informacije predložita pripombe arbitražnemu sodišču.

5. Arbitražno sodišče po pridobitvi stališč druge pogodbenice sprejme ustrezne ukrepe za obravnavo vseh vprašanj, ki jih postavi pogodbenica v zvezi z varstvom osebnih podatkov, poslovno skrivnostjo in legitimnimi interesi zaupnosti.
6. Arbitražno sodišče presoja o dopustnosti, ustreznosti in trdnosti predloženih dokazov.

ČLEN III.12

Obravnave

1. Kadar je treba opraviti obravnavo, arbitražno sodišče po posvetovanju s pogodbenicama dovolj zgodaj obvesti pogodbenici o datumu, času in kraju obravnave.
2. Obravnave so javne, razen če arbitražno sodišče po uradni dolžnosti ali na predlog pogodbenic iz tehtnih razlogov odloči drugače.
3. Za vsako obravnavo se pripravi zapisnik, ki ga podpiše predsednik arbitražnega sodišča. Samo ti zapisniki so verodostojni.
4. Arbitražno sodišče lahko odloči, da bo obravnava potekala virtualno v skladu s prakso Mednarodnega urada. Pogodbenici sta o tej praksi pravočasno obveščeni. V takih primerih se smiselno uporabljata odstavek 1 in odstavek 3.

ČLEN III.13

Zamuda stranke

1. Če tožeča stranka v roku, ki je določen v tem protokolu oziroma ga določi arbitražno sodišče, ne predloži svojega zahtevka in za to ne navede utemeljenega razloga, arbitražno sodišče odredi zaključek arbitražnega postopka, razen če obstajajo odprta vprašanja, o katerih bo morda treba odločiti, in če arbitražno sodišče meni, da je to primerno.

Če tožena stranka v roku, ki je določen v tem protokolu oziroma ga določi arbitražno sodišče, ne predloži odgovora na obvestilo o arbitraži ali odgovora na zahtevek in za to ne navede utemeljenega razloga, arbitražno sodišče odredi nadaljevanje postopka, pri čemer zamuda stranke sama po sebi ne pomeni sprejetja obtožb tožeče stranke.

Drugi pododstavek se uporablja tudi, če tožeča stranka ne predloži replike na nasprotni zahtevek.

2. Če se pogodbenica, ki je ustrezno sklicana v skladu s členom III.12(1), ne udeleži obravnave in za to ne navede utemeljenega razloga, lahko arbitražno sodišče nadaljuje z arbitražo.

3. Če pogodbenica, ki jo arbitražno sodišče ustrezno pozove k predložitvi dodatnih dokazov, tega ne stori v določenih rokih in za to ne navede utemeljenega razloga, lahko arbitražno sodišče odloča na podlagi dokazov, ki jih ima na voljo.

ČLEN III.14

Zaključek postopka

1. Kadar se dokaže, da sta imeli pogodbenici razumno možnost, da predstavita svoje argumente, lahko arbitražno sodišče razglasi zaključek postopka.
2. Arbitražno sodišče lahko, če meni, da je to potrebno zaradi izjemnih okoliščin, na lastno pobudo ali na zahtevo pogodbenice kadar koli pred sprejetjem odločitve ponovno začne postopek.

POGLAVJE IV

ODLOČITEV

ČLEN IV.1

Odločitve

Arbitražno sodišče si prizadeva za sprejemanje odločitev s soglasjem. Če pa se izkaže, da odločitve ni mogoče sprejeti s soglasjem, se odločitev arbitražnega sodišča sprejme z večino arbitrov.

ČLEN IV.2

Oblika in učinek odločitve arbitražnega sodišča

1. Arbitražno sodišče lahko v različnih trenutkih sprejema ločene odločitve o različnih vprašanjih.
2. Vse odločitve so pisne in navajajo razloge, na katerih temeljijo. Za pogodbenici so dokončne in zavezujoče.
3. Odločitev arbitražnega sodišča podpišejo arbitri ter vsebuje navedbo datuma njene izdaje in kraja arbitraže. Mednarodni urad pošlje pogodbenicama izvod odločitve, ki so jo podpisali arbitri.
4. Mednarodni urad objavi odločitev arbitražnega sodišča.

Mednarodni urad pri objavi odločitve arbitražnega sodišča upošteva ustrezna pravila o varstvu osebnih podatkov, poslovni skrivnosti in legitimnih interesih zaupnosti.

Pravila iz drugega pododstavka so enaka za vse dvostranske sporazume na področjih notranjega trga, na katerih sodeluje Švica, ter za Sporazum o zdravju, Sporazum o trgovini s kmetijskimi proizvodi in Sporazum o rednem finančnem prispevku Švice. Skupni odbor s sklepom sprejme in posodobi ta pravila za namene Sporazuma.

5. Pogodbenici nemudoma ravnata v skladu z vsemi odločitvami arbitražnega sodišča.

6. V primerih iz člena 32(2) tega sporazuma arbitražno sodišče po pridobitvi mnenja pogodbenic v vsebinski odločbi o zadevi določi razumen rok izpolnitev njegove odločitve v skladu s členom 32(5) tega sporazuma, pri čemer upošteva notranje postopke pogodbenic.

ČLEN IV.3

Pravo, ki se uporablja, pravila razlage in mediator

1. Pravo, ki se uporablja, sestavljajo ta sporazum, pravni akti Unije, na katere se sklicuje Sporazum, ter vsa druga pravila mednarodnega prava, pomembna za uporabo navedenih instrumentov.
2. Arbitražno sodišče odloča v skladu s pravili razlage iz člena 29 tega sporazuma.
3. Predhodne odločitve, ki jih je sprejel organ za reševanje sporov v zvezi s sorazmernostjo izravnalnih ukrepov na podlagi drugega dvostranskega sporazuma med tistimi iz člena 33(1), so za arbitražno sodišče zavezujoče.
4. Arbitražno sodišče ne sme odločati kot mediator ali *ex aequo et bono*.

ČLEN IV.4

Sporazumna rešitev ali drugi razlogi za zaključek postopka

1. Pogodbenici se lahko kadar koli sporazumno dogovorita o rešitvi spora. O vsaki taki rešitvi skupaj obvestita arbitražno sodišče. Če rešitev zahteva odobritev v skladu z relevantnimi nacionalnimi postopki katere koli od pogodbenic, se v obvestilu navede takšna zahteva, arbitražni postopek pa se začasno prekine. Če se taka odobritev ne zahteva ali po uradnem obvestilu, da so taki nacionalni postopki zaključeni, se arbitražni postopek zaključi.
2. Če tožeča stranka med postopkom pisno obvesti arbitražno sodišče, da ne želi nadaljevati postopka, in če tožena stranka na dan, ko arbitražno sodišče prejme to obvestilo, še ni storila nobenih korakov v okviru postopka, arbitražno sodišče izda odredbo, s katero uradno zabeleži zaključek postopka. Arbitražno sodišče odloči o stroških, ki jih krije tožeča stranka, če njeno ravnanje to upravičuje.
3. Če arbitražno sodišče pred sprejetjem odločitve ugotovi, da je nadaljevanje postopka postalo nesmiselno ali nemogoče iz katerega koli razloga, ki ni naveden v odstavkih 1 in 2, obvesti pogodbenici o svoji nameri, da izda odredbo o zaključku postopka.

Prvi pododstavek se ne uporablja, kadar obstajajo odprta vprašanja, o katerih bo morda treba odločiti, in če arbitražno sodišče presodi, da je to primerno.

4. Arbitražno sodišče pošlje pogodbenicama izvod odredbe o zaključku arbitražnega postopka ali odločitve, ki sta jo pogodbenici sprejeli sporazumno in ki so jo podpisali arbitri. Člen IV.2(2) do (5) se uporablja za arbitražne odločitve, ki jih pogodbenici sprejmeta sporazumno.

ČLEN IV.5

Popravek odločitve arbitražnega sodišča

1. V 30 dneh od prejema odločitve arbitražnega sodišča lahko pogodbenica z obvestilom drugi pogodbenici in arbitražnemu sodišču prek Mednarodnega urada zaprosi arbitražno sodišče, da v besedilu odločitve arbitražnega sodišča popravi vsakršne napake pri izračunu, vsebinske ali tipkarske napake ali podobne napake ali izpuste. Kadar arbitražno sodišče meni, da je zahteva upravičena, izvede popravek v 45 dneh od prejema zahteve. Zahteva nima odločilnega učinka na rok iz člena IV.2(6).

2. Arbitražno sodišče lahko v 30 dneh po tem, ko sporoči svojo odločitev, izvede popravke iz odstavka 1 na lastno pobudo.

3. Popravki iz odstavka 1 tega člena se izvedejo v pisni obliki in so sestavni del odločitve. Uporablja se člen IV.2(2) do (5).

ČLEN IV.6

Honorarji arbitrov

1. Honorarji iz člena IV.7 so razumni, pri čemer se upoštevajo kompleksnost zadeve, čas, ki ga arbitri porabijo za to zadevo, in vse druge ustrezne okoliščine.
2. Pripravi in po potrebi posodablja se seznam dnevni nadomestil ter največjega in najmanjšega števila ur, ki je skupen vsem dvostranskim sporazumom na področjih, povezanih z notranjim trgov, na katerih sodeluje Švica, ter Sporazumu o zdravju, Sporazumu o trgovini s kmetijskimi proizvodi in Sporazumu o rednem finančnem prispevku Švice. Skupni odbor s sklepom sprejme in posodobi ta seznam za namene Sporazuma.

ČLEN IV.7

Stroški

1. Vsaka pogodbenica nosi svoje stroške in polovico stroškov arbitražnega sodišča.
2. Arbitražno sodišče določi svoje stroške v vsebinski odločbi o zadevi. Ti stroški vključujejo samo:
 - (a) honorarje arbitrov, ki se navedejo ločeno za vsakega arbitra in jih določi arbitražno sodišče samo v skladu s členom IV.6;
 - (b) potne in druge stroške arbitrov ter

(c) honorarje in stroške Mednarodnega urada.

3. Stroški iz odstavka 2 so razumni, pri čemer se upoštevajo vrednost spora, zapletenost spora, čas, ki ga porabijo arbitri in vsi strokovnjaki, ki jih imenuje arbitražno sodišče, ter vse druge ustrezne okoliščine.

ČLEN IV.8

Polog za stroške

1. Na začetku arbitraže lahko Mednarodni urad od pogodbenic zahteva, da vnaprej položita enak znesek kot predplačilo za stroške iz člena IV.7(2).

2. Med arbitražnim postopkom lahko Mednarodni urad od pogodbenic zahteva, da položita dodatne zneske poleg tistih iz odstavka 1.

3. Vsi zneski, ki jih pogodbenici položita na podlagi tega člena, se nakažejo Mednarodnemu uradu za kritje dejanskih stroškov, ki vključujejo zlasti honorarje arbitrov in Mednarodnega urada.

POGLAVJE V

KONČNE DOLOČBE

ČLEN V.1

Spremembe

Skupni odbor lahko s sklepom sprejme spremembe tega protokola.